

I

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana ir obligāta)

REGULAS

PADOMES REGULA (EK) Nr. 1099/2009

(2009. gada 24. septembris)

par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 37. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

tā kā:

(1) Padomes Direktīvā 93/119/EK (1993. gada 22. decembris) par dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā ⁽³⁾ ir noteiktas kopējas obligātās prasības dzīvnieku aizsardzībai kaušanas vai nonāvēšanas laikā Kopienā. Šī direktīva nav būtiski grozīta kopš tās pieņemšanas.

(2) Dzīvnieku nonāvēšana var izraisīt sāpes, stresu, bailes vai cita veida ciešanas dzīvniekiem pat vislabākajos iespējamajos tehniskajos apstākļos. Zināmas darbības saistībā ar nonāvēšanu var radīt ļoti lielu stresu, un jebkurai

apdullināšanas tehnikai ir savi trūkumi. Uzņēmējiem vai jebkurai personai, kas saistīta ar dzīvnieku nonāvēšanu, būtu jāīsteno nepieciešamie pasākumi, lai kaušanas vai nonāvēšanas procesa laikā atbrīvotu no sāpēm un maziņā dzīvnieku stresu un ciešanas, piemērojot labāko nozarē pastāvošo praksi un metodes, kuras atļautas ar šo regulu. Tādējādi gadījumos, kad uzņēmēji vai jebkura persona, kas saistīta ar dzīvnieku nonāvēšanu, pārkāpj kādu no šīs regulas prasībām vai pielieto atļautus līdzekļus, neapsverot to modernizāciju, un tišām vai nevērības dēļ izraisa dzīvniekiem sāpes, stresu vai ciešanas, būtu jāatzīst, ka no sāpēm, stresa vai ciešanām bija iespējams izvairīties.

(3) Dzīvnieku aizsardzība kaušanas vai nonāvēšanas laikā ir aplūkota Kopienas tiesību aktos kopš 1974. gada, un to būtiski pastiprināja ar Direktīvu 93/119/EK. Tomēr ir novērotas lielas atšķirības starp dalībvalstīm šīs direktīvas īstenošanā, un tika uzsvērtas būtiskas labturības problēmas un atšķirības, kas varētu iespaidot uzņēmēju savstarpējo konkurētspēju.

(4) Dzīvnieku labturība ir Kopienas vērtība, kas nostiprināta Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienotajā Protokolā Nr. 33 par dzīvnieku aizsardzību un labturību ("protokols Nr. 33"). Dzīvnieku aizsardzība kaušanas vai nonāvēšanas laikā ir svarīgs sabiedrisks jautājums, kas skar patērētāju attieksmi pret lauksaimniecības produktiem. Turklāt, uzlabojot dzīvnieku aizsardzību kaušanas laikā, tiks veicināta augstāka gaļas kvalitāte un netiešā veidā pozitīvi ietekmēta darba drošība kautuvēs.

(5) Valstu tiesību akti, kas attiecas uz dzīvnieku aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā, ietekmē konkurenci un attiecīgi arī Eiropas Kopienas dibināšanas līguma I pielikumā iekļauto dzīvnieku izcelsmes produktu iekšējā tirgus darbību. Ir nepieciešams pieņemt vienotus noteikumus, lai nodrošinātu racionālu šo produktu iekšējā tirgus attīstību.

⁽¹⁾ 2009. gada 6. maija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ 2009. gada 25. februāra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽³⁾ OV L 340, 31.12.1993., 21. lpp.

- (6) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EPNI), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu⁽¹⁾, ir pieņēmusi divus atzinumus par labturības aspektiem saistībā ar dažu sugu dzīvnieku apdullināšanas un nonāvēšanas galvenajām sistēmām, proti, 2004. gadā – par galveno komerciālo sugu dzīvnieku apdullināšanas un nonāvēšanas galveno sistēmu labturības aspektiem un 2006. gadā – par komerciāli audzēto briežu, kazu, trušu, strausu, pīļu, zosu un paipalu apdullināšanas un nonāvēšanas galveno sistēmu labturības aspektiem. Kopienas tiesību akti šajā jomā būtu jāpapildina, lai ņemtu vērā šos zinātniskos atzinumus. Ieteikumi pakāpeniski izbeigt ogļskābās gāzes lietošanu cūkām, kā arī māļputnu apdullināšanu ūdens peldē šai regulā nav iekļauti, jo to ietekmes novērtējumā noskaidrojās, ka šobrīd šādi ieteikumi ES nav ekonomiski dzīvotspējīgi. Tomēr ir svarīgi turpināt šīs apspriedes nākotnē. Šajā nolūkā Komisijai būtu jā sagatavo un jā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par dažādām māļputniem paredzētām apdullināšanas metodēm, un jo īpaši par iekārtām daudzu putnu apdullināšanai ūdens peldē. Turklāt citus ieteikumus nevajadzētu iekļaut šajā regulā, jo tie attiecas uz tehniskajiem parametriem, kuri būtu jāiekļauj īstenošanas pasākumos vai Kopienas pamatnostādņēs. Ieteikumi par saimniecībās audzētām zivīm šai regulā nav iekļauti, jo šajā jomā bija nepieciešami papildu zinātniskie atzinumi un ekonomiskais novērtējums.
- (7) Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija (OIE) 2007. gadā pieņēma Sauszemes dzīvnieku veselības kodeksu, kurā iekļautas pamatnostādnes dzīvnieku nokaušanai un dzīvnieku nonāvēšanai slimību izplatības apturēšanai. Šajās starptautiskajās pamatnostādņēs iekļauti ieteikumi, kas attiecas uz apiešanos ar dzīvniekiem, to savaldīšanu, apdullināšanu un atasiņošanu kautuvēs, kā arī dzīvnieku nonāvēšanu infekcijas slimību uzliesmojumu gadījumos. Šie starptautiskie standarti būtu jāņem vērā arī šajā regulā.
- (8) Kopš Direktīvas 93/119/EK pieņemšanas Kopienas tiesību akti pārtikas nekaitīguma jomā attiecībā uz kautuvēm ir būtiski grozīti, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu⁽²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku⁽³⁾. Šajās regulās
- uzsvērtā pārtikas nozares uzņēmēju atbildība, nodrošinot pārtikas nekaitīgumu. Uz kautuvēm attiecas arī iepriekšējās novērtēšanas procedūra, kuras laikā kompetentā iestāde novērtē celtniecību, iekārtojumu un tehnisko aprīkojumu, lai pārliecinātos, ka tas atbilst attiecīgajiem tehniskajiem noteikumiem pārtikas nekaitīguma jomā. Rūpēm par dzīvnieku labturību vajadzētu būt labāk integrētām kautuvēs, to konstrukcijās un izvietojumā, kā arī tur izmantotajās iekārtās.
- (9) Reorganizētas arī pārtikas ķēdes oficiālās kontroles, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 882/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem⁽⁴⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 854/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu⁽⁵⁾.
- (10) Apstākļiem, kādos mājdzīvnieki tiek nonāvēti, ir tieša vai netieša ietekme uz pārtikas, dzīvnieku barības vai citu produktu tirgu un attiecīgo uzņēmēju konkurētspēju. Tāpēc šādas ar nonāvēšanu saistītas darbības būtu jāregulē ar Kopienas tiesību aktiem. Tomēr tradicionālās mājdzīvnieku sugas, piemēram, zirgus, ēzeļus, liellopus, aitas, kazas vai cūkas, var turēt arī citos nolūkos, piemēram, kā lolojumdzīvniekus izrādēm, darbam vai sportam. Ja minēto sugu dzīvnieku nonāvēšana notiek nolūkā izgatavot pārtikas vai citus produktus, tad šādām darbībām vajadzētu būt šīs regulas darbības jomā. Attiecīgi šīs regulas darbības jomā nebūtu jāietilpst savvaļas vai noklīdušu dzīvnieku nonāvēšanai populācijas kontroles nolūkos.
- (11) Fizioloģiskā ziņā zivis būtiski atšķiras no sauszemes dzīvniekiem, un mākslīgi audzētās zivis tiek nonāvētas pilnīgi citādā veidā, jo īpaši attiecībā uz kontroles procesu. Turklāt zivju apdullināšanas izpēte ir daudz mazāk attīstīta nekā attiecībā uz citām saimnieciskām audzētām sugām. Būtu jāizveido atsevišķi standarti nonāvēšanai paredzēto zivju aizsardzībai. Tāpēc noteikumi, kas piemērojami zivīm, pašlaik būtu jāierobežo ar pamatprincipu ievērošanu. Turpmākām Kopienas ierosmēm būtu jāpamatojas uz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes veikto ar zivju nonāvēšanu saistīto zinātnisko riska novērtējumu un būtu jāņem vērā sociālās, ekonomiskās un administratīvās sekas.

⁽¹⁾ OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 191, 28.5.2004., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 226, 25.6.2004., 83. lpp.

- (12) Nonāvēt produktīvu dzīvnieku, kas cieš lielas sāpes, ja ekonomiski neattiecinot šādas sāpes novērst, ir ētisks pienākums. Lielākajā daļā gadījumu dzīvniekus var nonāvēt, ievērojot pareizus labturības apstākļus. Tomēr izņēmuma apstākļos, tādus kā nelaimes gadījumi nomaļās vietās, kurās kompetenta personāla piekļūšana dzīvniekiem ar iekārtām nav iespējama, optimālu labturības noteikumu ievērošana varētu nozīmēt viņu ciešanu pildzināšanu. Tāpēc dzīvnieku interesēs ir nepiemērot zināmus šīs regulas noteikumus attiecībā uz ārkārtas nonāvēšanu.
- (13) Dažkārt dzīvnieki var apdraudēt cilvēkus, iespējams, pat viņu dzīvību, nopietni ievainojot vai aplīpinot ar dzīvībai bīstamām slimībām. Lai novērstu šos draudus, parasti dzīvniekus pienācīgi savalda, taču zināmos apstākļos var rasties nepieciešamība nonāvēt bīstamus dzīvniekus, lai likvidētu šādus draudus. Šādos gadījumos ārkārtas situācijas dēļ nonāvēšanu ne vienmēr var veikt labākajos labturības apstākļos. Tāpēc šādos gadījumos jāparedz atkāpe no pienākuma apdullināt vai nekavējoties nonāvēt dzīvniekus.
- (14) Medības vai amatierzveja notiek apstākļos, kuros nonāvēšana norit pavisam citādi nekā mājdzīvniekiem, un uz tām attiecas speciāli tiesību akti. Tādēļ ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt nonāvēšanu medību vai amatierzvejas laikā.
- (15) Protokolā Nr. 33 uzsvērtā arī nepieciešamība ievērot dalībvalstu normatīvos aktus un paražas, jo īpaši tās, kas saistītas ar reliģiskiem rituāliem, kultūras tradīcijām un reģionālo mantojumu, formulējot un īstenojot Kopienas politiku *inter alia* lauksaimniecības un iekšējā tirgus jomās. Tādēļ ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt kultūras pasākumus, kur dzīvnieku labturības prasību ievērošana nelabvēlīgi ietekmētu attiecīgo pasākumu būtību.
- (16) Bez tam kultūras tradīcijas saistītas ar mantotu, iesakņojušo vai ierastu domāšanas veidu, darbību vai uzvedību, kas faktiski ietver sevī kaut ko nodotu vai iegūtu no senčiem. Tās veicina senu sociālo saikņu kopšanu starp paaudzēm. Ar noteikumu, ka šīs darbības neietekmē dzīvnieku izcelsmes produktu tirgu un to pamatā nav nolūka veikt ražošanu, ir lietderīgi no šīs regulas darbības jomas izslēgt dzīvnieku nonāvēšanu, kas notiek šajos pasākumos.
- (17) Mājputnu, trušu un zaķu kaušana privātai lietošanai mājās netiek veikta tādos apjomos, lai tā varētu iespaidot komerciālu kautuvju konkurētspēju. Līdzīgi pūles, ko valsts iestādēm prasītu šādu darbību atklāšana un kontrole, nebūtu samērojamas ar potenciāli risināmajām problēmām. Tādēļ ir lietderīgi izslēgt šādas darbības no šīs regulas darbības jomas.
- (18) Ar Direktīvu 93/119/EK ir atcelta nepieciešamība pēc apdullināšanas reliģiskas nokaušanas gadījumā, ja tā notiek kautuvē. Tā kā Kopienas noteikumi, kas piemērojami, veicot reliģisku nokaušanu, transponēti atkarībā no valstu apstākļiem, kā arī ņemot vērā to, ka valstu tiesību aktos ietverti aspekti, kas nav saistīti ar šīs regulas mērķiem, ir svarīgi, lai tiktu saglabāta iespēja atkāpties no prasības par dzīvnieku apdullināšanu pirms to nokaušanas, tādējādi atstājot zināmu rīcības brīvību katras dalībvalsts ziņā. Tādējādi šajā regulā ir respektēta reliģiskā brīvība un tiesības paust reliģiju vai ticību dievkalpojumu, sludināšanas, rituālu un ceremoniju laikā, kā paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 10. pantā.
- (19) Ir pietiekami daudz zinātnisku pierādījumu, kas liecina, ka mugurkaulnieki ir jutīgi dzīvnieki, tāpēc tiem vajadzētu būt šīs regulas darbības jomā. Savukārt rāpuļi un abinieki nav dzīvnieki, ko parasti audzē Kopienas fermās, tādēļ nebūtu lietderīgi un samērīgi iekļaut tos regulas darbības jomā.
- (20) Daudzas dzīvnieku nonāvēšanas metodes ir sāpīgas. Tāpēc dzīvnieku nonāvēšanas laikā vai pirms tās nepieciešama apdullināšana, jo tā izraisa bezsamaņu un nejutīgumu. Pārlicināšanās par bezsamaņu un nejutīguma iestāšanos ir sarežģīts uzdevums, un tas jāveic saskaņā ar zinātniski atzītu metodiku. Tomēr pārraudzība, izmantojot rādītājus, lai noteiktu procedūras efektivitāti, būtu jāveic reālos apstākļos.
- (21) Apdullināšanas efektivitātes pārraudzība galvenokārt pamatojas uz dzīvnieku samaņas un jutīguma noteikšanu. Būtībā dzīvnieka samaņa nozīmē tā spēju izjust emocijas un apzināti kontrolēt kustības. Neskatoties uz dažiem izņēmumiem, piemēram, elektroimobilizāciju vai citādi izraisītu paralīzi, var uzskatīt, ka dzīvnieks ir bezsamaņā, ja tas zaudējis dabisko stāvēšanas pozīciju, nav nomodā un tam nav vērojamas pozitīvu vai negatīvu emociju, piemēram, baiļu vai uztraukuma, pazīmes. Dzīvnieka jutīgums faktiski nozīmē tā spēju izjust sāpes. Visumā dzīvnieku var uzskatīt par nejutīgu brīdī, kad tam nav nekādu refleksu vai tas nereaģē uz tādiem stimuliem kā skaņa, smarža, gaisma vai fizisks kontakts.

- (22) Lai risinātu jaunās problēmas lopkopības un gaļas nozarē, regulāri tiek izstrādātas un piedāvātas tirgū jaunas apdullināšanas metodes. Tāpēc ir svarīgi pilnvarot Komisiju apstiprināt jaunās apdullināšanas metodes, uzturot vienotu un augstu dzīvnieku aizsardzības pakāpi.
- (23) Kopienas pamatnostādnes ir noderīgs instruments, lai uzņēmējus un kompetentās iestādes nodrošinātu ar specifisku informāciju par parametriem, kas izmantojami, lai nodrošinātu augstas pakāpes dzīvnieku aizsardzību un līdzvērtīgus darbības apstākļus uzņēmējiem. Tāpēc nepieciešams pilnvarot Komisiju izstrādāt šādas pamatnostādnes.
- (24) Atkarībā no tā, kā kaušanas vai nonāvēšanas laikā tiek izmantotas apdullināšanas metodes, dažas no tām var izraisīt dzīvnieku nāvi bez sāpēm, mazinot stresu un ciešanas. Dažas apdullināšanas metodes var neizraisīt nāvi, un turpmākās sāpīgās procedūras laikā dzīvnieki var atgūt samaņu vai jutīgumu. Tādēļ šādas metodes būtu jāpapildina ar citiem paņēmieniem, kuri izraisa drošu nāvi pirms dzīvnieku atgūšanās. Tādēļ ir būtiski norādīt, kuras apdullināšanas metodes jāpapildina ar nonāvēšanas metodēm.
- (25) Apstākļi, kādos dzīvnieki tiek apdullināti, un šādas apdullināšanas rezultāti praksē atšķiras daudzu faktoru iespaidā. Tāpēc būtu regulāri jāveic apdullināšanas rezultātu izvērtējums. Šajā nolūkā uzņēmējiem vajadzētu izveidot kontrolparaugu, lai pārbaudītu savu apdullināšanas paņēmieni efektivitāti, ņemot vērā dzīvnieku grupas viendabīgumu un citus izšķirošus faktorus, piemēram, izmantotās iekārtas un iesaistīto personālu.
- (26) Var izrādīties, ka dažas apdullināšanas procedūras ir pietiekami drošas, lai neatgriezeniski nogalinātu dzīvniekus jebkādos apstākļos, ja tiek piemēroti konkrēti būtiski parametri. Šādos gadījumos apdullināšanas pārbaudes varētu izrādīties nevajadzīgas un nesamērīgas. Tādēļ gadījumos, kad ir pietiekami zinātniski pierādījumi, ka attiecīgā apdullināšanas procedūra nodrošina neatgriezenisku nāvi visiem dzīvniekiem zināmos komerciālos apstākļos, ir piemēroti paredzēt iespēju piešķirt atkāpes no pienākuma veikt apdullināšanas pārbaudes.
- (27) Dzīvnieku labturību lielā mērā iespaido ikdienas darba veikšana, un drošus rezultātus var iegūt tikai tad, ja uzņēmēji izstrādā pārraudzības instrumentus, ar kuru palīdzību novērtēt iegūtos rezultātus. Tāpēc standarta darba procedūras būtu jāizstrādā visiem ražošanas cikla posmiem, ņemot vērā riska faktorus. Tajās būtu jānosaka skaidri mērķi, atbildīgās personas, darbības veidi, izmērāmi kritēriji, kā arī pārraudzības un reģistrācijas procedūras. Katrai apdullināšanas metodei noteiktie galvenie parametri būtu jāizstrādā tādā veidā, lai tie nodrošinātu visu procesam pakļauto dzīvnieku pienācīgu apdullināšanu.
- (28) Labi apmācīts un prasmīgs personāls uzlabo apstākļus, kādos notiek darbs ar dzīvniekiem. Ar dzīvnieku labturību saistītā kvalifikācija ietver svarīgākās zināšanas par dzīvniekiem raksturīgo uzvedību un attiecīgo sugu vajadzībām, kā arī par pazīmēm, kas liecina par jutīgumu un esamību pie samaņas. Tā ietver arī tehnisko pieredzi saistībā ar izmantojamām apdullināšanas iekārtām. Tāpēc personālam, kas veic konkrētas kaušanas darbības, un cilvēkiem, kas pārrauga sezonas kažokzvēru nonāvēšanu, vajadzētu būt kvalifikācijas sertifikātam par atbilstību uzticētā darba veikšanai. Tomēr prasīt kvalifikācijas sertifikātu no citām dzīvnieku nonāvēšanā iesaistītām personām nebūtu samērīgi ar izvirzītajiem mērķiem.
- (29) Var pieņemt, ka personālam, kam ir vairāku gadu ilga darba pieredze, ir zināms speciālo zināšanu līmenis. Tādēļ šajā regulā būtu jāparedz pārejas noteikumi, kas minētajam personālam ļautu iegūt kvalifikācijas sertifikātu un tādējādi izpildīt regulas prasības.
- (30) Apdullināšanas iekārtas tiek veidotas tā, lai tās efektīvi darbotos konkrētos apstākļos. Tāpēc, lai nodrošinātu optimālu dzīvnieku labturību, ražotājiem būtu jānodrošina lietotājiem sīki izstrādātas instrukcijas, ņemot vērā apstākļus, kuros iekārta būtu jālieto un jāuztur darba kārtībā.
- (31) Lai nodrošinātu efektivitāti, apdullināšanas un savaldīšanas iekārtas būtu jāuztur pienācīgā darba kārtībā. Iekārtai, kuru intensīvi izmanto, varētu būt nepieciešams nomainīt zināmas detaļas, un pat iekārta, kuru izmanto tikai dažkārt, var kļūt mazāk efektīva korozijas vai citu vides apstākļu dēļ. Līdzīgā kārtā dažas iekārtas nepieciešams precīzi kalibrēt. Tāpēc uzņēmējiem vai jebkurai personai, kas saistīta ar dzīvnieku nonāvēšanu, būtu jāveic uzturēšanas procedūras šādai iekārtai.
- (32) Darbinieku drošībai un dažu apdullināšanas metožu pareizai piemērošanai vajadzīga dzīvnieku savaldīšana. Tomēr savaldīšana dzīvniekiem var izraisīt nemieru, tādēļ tā būtu jāpiemēro pēc iespējas īsāku laiku.

- (33) Ja apdullināšanas procedūras neizdodas, var ciest dzīvnieki. Tādēļ ar šo regulu būtu jānodrošina atbilstīgu rezerves apdullināšanas iekārtu pieejamība, lai mazinātu dzīvnieku sāpes, stresu vai ciešanas.
- (34) Mājputnu, trušu un zaķu kaušana apjomā, lai nelielu gaļas daudzumu piegādātu tiešajam patērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kas ar šādu gaļu kā svaigu gaļu patērētājus apgādā tieši, ir atšķirīga dažādās dalībvalstīs, jo šīs darbības nosaka valsts noteikumi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 853/2004 1. panta 3. punkta d) apakšpunktu un 4. pantu. Tomēr ir svarīgi nodrošināt, lai šīm darbībām piemēro zināmu dzīvnieku labturības prasību minimumu.
- (35) Attiecībā uz dažu citu kategoriju dzīvnieku (ne mājputnu, trušu vai zaķu) kaušanu privātam patēriņam mājās jau ir spēkā zināms Kopienas prasību minimums, piemēram, apdullināšanas prasība, kā arī valstu noteikumi. Tādējādi ir lietderīgi nodrošināt, lai dzīvnieku labturības noteikumu minimums būtu paredzēts arī šajā regulā.
- (36) Regulā (EK) Nr. 854/2004 iekļauts to uzņēmumu saraksts, no kuriem atļauts Kopienā importēt konkrētus dzīvnieku izcelsmes produktus. Kautuvēm izvirzītās vispārīgās un papildu prasības, kas ietvertas šajā regulā, būtu jāņem vērā arī attiecībā uz minēto sarakstu.
- (37) Kopiena vēlas veicināt augstu dzīvnieku labturības standartus mājlopiem visā pasaulē, īpaši attiecībā uz to tirdzniecību. Tā atbalsta Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas specifiskos standartus un ieteikumus par dzīvnieku labturību, tostarp par dzīvnieku kaušanu. Šādi standarti un ieteikumi būtu jāņem vērā, ja saskaņā ar šo regulu jānodrošina līdzvērtība ar Kopienas prasībām attiecībā uz importu.
- (38) Uzņēmēju organizāciju sagatavotās labas prakses rokasgrāmatas ir vērtīgi instrumenti, kas palīdz uzņēmējiem ievērot konkrētas šajā regulā izvirzītās prasības, piemēram, izstrādāt un īstenot standarta darbības procedūras.
- (39) Kautuves un tajās izmantotās iekārtas paredzētas noteiktai dzīvnieku kategorijai un daudzumam. Iekārtas ietilpības pārsniegšana vai tās izmantošana neparedzētiem mērķiem nelabvēlīgi iespaido dzīvnieku labturību. Tāpēc informācija par šiem aspektiem būtu jāpaziņo kompeten-
- tajām iestādēm, un tām būtu jāklūst par daļu no kautuves apstiprināšanas procedūras.
- (40) Pārvietojamas kautuves samazina vajadzību transportēt dzīvniekus lielā attālumā, tādējādi tās var veicināt dzīvnieku labturības ievērošanu. Tomēr tehniskie ierobežojumi pārvietojamām kautuvēm atšķiras no fiksētām kautuvēm, un var būt nepieciešams attiecīgi pielāgot tehniskos noteikumus. Tādēļ šajā regulā attiecībā uz pārvietojamām kautuvēm būtu jāparedz atkāpes no prasībām par kautuvju iekārtojumu, celtniecību un tehnisko aprīkojumu. Kamēr šādas atkāpes nav pieņemtas, ir piemēroti atļaut dalībvalstīm izstrādāt vai saglabāt valstu noteikumus attiecībā uz pārvietojamām kautuvēm.
- (41) Zinātnes un tehnikas progresā rezultātā pastāvīgi notiek uzlabojumi kautuvju konstrukcijā, iekārtojumā un tehniskajā aprīkojumā. Tāpēc ir svarīgi pilnvarot Komisiju veikt grozījumus prasībās, kas attiecas uz kautuvju celtniecību, iekārtojumu un tehnisko aprīkojumu, uzturot vienotu un augstu dzīvnieku aizsardzības pakāpi.
- (42) Kopienas pamatnostādnes ir noderīgas, lai uzņēmējus un kompetentās iestādes nodrošinātu ar specifisku informāciju attiecībā uz kautuvju celtniecību, iekārtojumu un tehnisko aprīkojumu, šādi nodrošinot augstu dzīvnieku aizsardzības pakāpi un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmējiem. Tāpēc nepieciešams pilnvarot Komisiju pieņemt šādas pamatnostādnes.
- (43) Kaušana bez apdullināšanas prasa precīzu kakla pārgriešanu ar asu nazi ciešanu mazināšanai. Turklāt dzīvniekiem, kas nav mehāniski savaldīti, pēc kakla pārgriešanas asiņošanas process palēninās, tādējādi nevajadzīgi paildzinot dzīvnieka ciešanas. Parasti tie ir liellopu, aitu un kazu sugu dzīvnieki, ko visbiežāk kauj, izmantojot šo procedūru. Tāpēc atgremotāji, kurus nonāvē bez apdullināšanas, būtu jāsavalda atsevišķi, izmantojot mehāniskus līdzekļus.
- (44) Zinātnes un tehnikas progresā rezultātā pastāvīgi notiek uzlabojumi attiecībā uz apiešanos ar dzīvniekiem un to savaldīšanu kautuvēs. Tāpēc ir svarīgi pilnvarot Komisiju veikt grozījumus prasībās, kas attiecas uz apiešanos ar dzīvniekiem un to savaldīšanu pirms kaušanas, uzturot vienotu un augstu dzīvnieku aizsardzības pakāpi.

- (45) Kopienas pamatnostādnes ir noderīgas, lai uzņēmējus un kompetentās iestādes nodrošinātu ar konkrētu informāciju par apiešanos ar dzīvniekiem un to savaldīšanu pirms kaušanas, nodrošinot augstu dzīvnieku aizsardzības pakāpi un vienādus konkurences nosacījumus visiem uzņēmējiem. Tāpēc nepieciešams pilnvarot Komisiju pieņemt šādas pamatnostādnes.
- (46) Dažās dalībvalstīs gūtā pieredze liecina, ka īpaši kvalificēta speciālista iecelšana par dzīvnieku labturības inspektoru, kas koordinē un uzrauga dzīvnieku labturības procedūru īstenošanu kautuvēs, palīdz nodrošināt dzīvnieku labturību. Tāpēc šis pasākums būtu piemērojams visā Kopienā. Dzīvnieku labturības inspektoram vajadzētu būt pietiekamām pilnvarām un tehniskajai kvalifikācijai, lai nodrošinātu atbilstīgus norādījumus kaušanas konveijera darbiniekiem.
- (47) Mazajām kautuvēm, kas galvenokārt iesaistītas nepastarpinātā pārtikas pārdošanā tiešajiem patērētājiem, nav nepieciešama komplekss vadības sistēma šīs regulas vispārīgo principu īstenošanai. Šādos gadījumos prasība ieviest dzīvnieku labturības inspektora posteni nebūtu samērīga ar izvirzītajiem mērķiem, un šajā regulā būtu jāparedz atkāpe no šīs prasības šādās kautuvēs.
- (48) Piespiedu nokaušana bieži vien ir saistīta ar krīzes pārvaldību un paralēlām prioritātēm, piemēram, dzīvnieku veselību, sabiedrības veselību, vides aizsardzību vai dzīvnieku labturību. Kaut arī ir svarīgi, lai dzīvnieku labturības noteikumi tiktu ievēroti visos piespiedu nokaušanas posmos, var gadīties, ka ārkārtas apstākļos šo noteikumu ievērošana var apdraudēt cilvēku veselību vai būtiski palēnināt slimības apkarošanas procesu, tā pakļaujot vēl vairāk dzīvnieku slimībai un nāvei.
- (49) Kompetentajām iestādēm būtu attiecīgi jāpieļauj atkāpes no dažiem šīs regulas noteikumiem, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, ja dzīvnieku veselības stāvoklis prasa dzīvnieku ārkārtas nonāvēšanu un/vai nepastāv cits piemērots rīcības variants, kas nodrošinātu optimālu labturību. Ar šādām atkāpēm tomēr nedrīkstētu aizstāt pienācīgu plānošanu. Šajā nolūkā plānošanas līmenis būtu jāpaaugstina un dzīvnieku labturība atbilstīgi jāintegrē ārkārtas situāciju rīcības plānos infekcijas slimību gadījumos.
- (50) Veicot dzīvnieku slimību izziņošanas procedūras, informāciju par slimību uzliesmojumiem atbilstīgi Padomes Direktīvai 82/894/EEK (1982. gada 21. decembris) par dzīvnieku slimību paziņošanu Kopienā⁽¹⁾ sniedz, izman-
- tojot Dzīvnieku slimību reģistra sistēmu (ADNS). Patlaban Dzīvnieku slimību reģistra sistēma nesniedz konkrētu informāciju par dzīvnieku labturību, bet to var pilnveidot, lai nākotnē tā sniegtu šādu informāciju. Tādēļ būtu jāparedz atkāpe pienākumam ziņot par dzīvnieku labturību piespiedu izkaušanas gadījumos, lai ņemtu vērā Dzīvnieku slimību reģistra sistēmas turpmāku pilnveidošanu.
- (51) Modernās apdullināšanas un savaldīšanas iekārtas kļūst arvien sarežģītākas, tāpēc vajadzīgas speciālas zināšanas un analīze. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt, lai kompetentajai iestādei būtu pieejama atbilstīga zinātniska atbalsta struktūra, pie kuras amatpersonas varētu vērsties, kad jānovērtē dzīvnieku apdullināšanas iekārtas vai metodes.
- (52) Katras apdullināšanas metodes efektivitātes pamatā ir galveno parametru kontrole un tās regulāra novērtēšana. Labas prakses rokasgrāmatu izstrāde attiecībā uz darbības un pārraudzības procedūrām, ko paredzēts izmantot, nonāvējot dzīvniekus, ir svarīga, lai sniegtu uzņēmējiem atbilstīgus norādījumus par dzīvnieku labturību. Šādu norādījumu izvērtēšanai vajadzīgas zinātniskas zināšanas, praktiska pieredze un kompromiss starp ieinteresētajām personām. Šo uzdevumu katrā dalībvalstī vajadzētu veikt atsaucies centram vai tīklam sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
- (53) Kvalifikācijas sertifikātu izsniegšana būtu jānodrošina vienotā veidā. Tāpēc struktūrām vai iestādēm, kas izsniedz šādus sertifikātus, vajadzētu būt akreditētām saskaņā ar konsekvēntiem standartiem, kuri būtu zinātniski jāizvērtē. Attiecīgi struktūrai, kas sniedz zinātnisku atbalstu saskaņā ar 20. pantu, vajadzības gadījumā būtu jāsniedz atzinums par to struktūru vai iestāžu atbilstību un piemērotību, kas izsniedz kvalifikācijas sertifikātus.
- (54) Regulā (EK) Nr. 882/2004 paredzēts, ka kompetentajai iestādei jāveic konkrēti pasākumi noteikumu nepildīšanas gadījumā, jo īpaši attiecībā uz labturības noteikumu ievērošanu. Attiecīgi nepieciešams vienīgi paredzēt specifisku papildu darbību īstenošanu attiecībā uz šīs regulas ievērošanu.
- (55) Regulā (EK) Nr. 178/2002 paredzēts, ka Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde veicinās to organizāciju tīkla izveidi, kuru darbība ir iestādes kompetencē, lai sekmētu zinātnisku sadarbību, informācijas apmaiņu, kopīgu projektu izstrādi un īstenošanu, kā arī speciālo zināšanu un paraugprakses apmaiņu pārtikas tiesību jomā.

(1) OV L 378, 31.12.1982., 58. lpp.

(56) Kvalifikācijas un mācību kursu beigšanas sertifikāti būtu jāizdod pēc vienotiem principiem. Tāpēc šajā regulā būtu jānosaka dalībvalstu pienākumi šai sakarā un nosacījumi, saskaņā ar kuriem kvalifikācijas sertifikāti jāizsniedz, jāanulē vai jāatsauc.

(57) Eiropas iedzīvotāji sagaida, ka dzīvnieku kaušanas laikā tiek ievēroti minimālie labturības noteikumi. Konkrētās jomās attieksme pret dzīvniekiem atkarīga arī no valsts izpratnes, tādēļ dažās dalībvalstīs ir prasība saglabāt vai pieņemt plašāk attiecināmus labturības noteikumus nekā tie, par ko panākta vienošanās Kopienas līmenī. Tādēļ dzīvnieku interesēs un ar noteikumu, ka tas neietekmē iekšējā tirgus darbību, ir piemēroti dalībvalstīm piešķirt zināmu pielāgošanas iespēju, lai saglabātu vai dažās īpašās jomās pieņemtu plašākus valsts noteikumus.

Ir svarīgi nodrošināt, ka dalībvalsts šādus valsts noteikumus neizmanto tādā veidā, kas kaitē pareizai iekšējā tirgus darbībai.

(58) Dažās jomās, kas saistītas ar šīs regulas piemērošanu, Padomei nepieciešama papildu zinātniska, sociāla un ekonomiska informācija, lai noteiktu sīki izstrādātus noteikumus, jo īpaši sakarā ar mākslīgi audzētām zivīm un dzīvnieku savaldīšanu, apgriežot ar kājām gaisā. Tādējādi ir nepieciešams, lai Komisija sniegtu Padomei minēto informāciju, pirms tā ierosina jebkādus grozījumus, kas saistīti ar minētajām šīs regulas jomām.

(59) Kautuvju plānojums, izbūve un iekārtas prasa ilgtermiņa plānošanu un investīcijas. Attiecīgi šajā regulā būtu jānodrošina atbilstīgs pārejas laiks, ņemot vērā laiku, kas nepieciešams, lai nozare varētu pielāgoties attiecīgajām šajā regulā noteiktajām prasībām. Minētajā laikposmā būtu jāturpina piemērot tās prasības Direktīvā 93/119/EK, kas attiecas uz kautuvju plānojumu, izbūvi un iekārtām.

(60) Dalībvalstīm būtu jāizstrādā noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas, ja pārkāpj šīs regulas noteikumus, un jānodrošina to piemērošana. Šīm sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.

(61) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, nodrošināt saskaņotu pieeju attiecībā uz dzīvnieku labturības stan-

dartiem, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šīs regulas mērķa un iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, lai sasniegtu šo mērķi, nepieciešams un ir lietderīgi izstrādāt īpašus noteikumus attiecībā uz dzīvnieku nonāvēšanu, ko veic pārtikas, vilnas, ādu, kažokādu vai citu produktu ražošanas nolūkos, un attiecībā uz saistītām darbībām. Šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas nepieciešami šā mērķa sasniegšanai.

(62) Pasākumi, kas nepieciešami šīs regulas īstenošanai, būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽¹⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā regulā paredzēti noteikumi to dzīvnieku nonāvēšanai, kurus audzē vai tur pārtikas, vilnas, ādas, kažokādu vai citu produktu ražošanai, kā arī dzīvnieku nonāvēšanai piespiedu kaušanas nolūkā un attiecībā uz saistītām darbībām.

Tomēr attiecībā uz zivīm piemērojamas tikai 3. panta 1. punktā izklāstītās prasības.

2. Regulas II nodaļa, izņemot 3. panta 1. un 2. punktu, III nodaļa un IV nodaļa, izņemot 19. pantu, nav piemērojama ārkārtas nonāvēšanas gadījumā ārpus kautuves vai apstākļos, kad šo noteikumu ievērošana radītu tūlītēju un nopietnu apdraudējumu cilvēku veselībai vai drošībai.

3. Šo regulu nepiemēro:

a) gadījumos, kad dzīvniekus nonāvē:

i) zinātnisku eksperimentu laikā, ko veic kompetentās iestādes uzraudzībā;

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

- ii) medībās vai amatierzvejā;
- iii) kultūras vai sporta pasākumu laikā;
- b) mājputniem, trušiem un zaķiem, kurus to īpašnieks nokauj ārpus kautuves privātam patēriņam mājās.
- i) "standarta darba procedūras" nozīmē rakstisku instrukciju kopumu, kas paredzēts konkrētas funkcijas vai standarta vienotai izpildei;
- j) "kaušana" nozīmē tādu dzīvnieku nonāvēšanu, kas paredzēti cilvēku patēriņam;
- k) "kautuve" nozīmē jebkuru uzņēmumu, ko izmanto sauszemes dzīvnieku kaušanai un kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 853/2004 darbības jomā;

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā lietotas šādas definīcijas:

- a) "nonāvēšana" nozīmē jebkuru tīši uzsāktu procesu, kas izraisa dzīvnieka nāvi;
- b) "saistītas darbības" nozīmē, piemēram, apiešanos ar dzīvniekiem, izvietošanu, savaldīšanu, apdullināšanu un atasiņošanu, ko veic apstākļos un vietā, kur dzīvniekus nonāvē;
- c) "dzīvnieks" nozīmē jebkuru mugurkaulnieku, izņemot rāpuļus un abiniekus;
- d) "ārkārtas nonāvēšana" nozīmē tādu dzīvnieku nonāvēšanu, kuri ir ievainoti vai saslimuši, un šo iemeslu dēļ viņi pakļauti stiprām sāpēm vai ciešanām, un praktiski nav iespējams remdēt šīs sāpes vai ciešanas;
- e) "izvietošana" nozīmē dzīvnieku turēšanu ar kautuves darbību saistītos un tai piederošos staļļos, aplokos, nojumēs vai laukumos;
- f) "apdullināšana" nozīmē jebkuru tīši radītu procesu, kas izraisa samaņas un jušanas zudumu bez sāpēm, ietverot jebkuru procesu, kas var izraisīt tūlītēju nāvi;
- g) "religisks rituāls" nozīmē darbību virkni, kas saistīta ar dzīvnieku nokaušanu, kura paredzēta reliģijā;
- h) "kultūras vai sporta pasākumi" nozīmē pasākumus, kuri pēc to būtības vai lielā mērā saistīti ar senām kultūras tradīcijām vai sporta nodarbībām, tostarp skriešanās sacīkstes vai citus sacensības veidus, kas nav gaļas ražošana vai citu dzīvnieku produktu ražošana, vai kuros šī ražošana ir maznozīmīga salīdzinājumā ar pasākumu kā tādu un neatstāj būtisku saimniecisku iespaidu;
- l) "uzņēmējs" nozīmē jebkuru fizisku vai juridisku personu, kas atbildīga par uzņēmumu, kurā veic dzīvnieku nonāvēšanu vai jebkādas saistītas darbības, kas ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā;
- m) "kažokzvēri" nozīmē zīdītāju klases dzīvniekus, kurus galvenokārt audzē kažokādas ieguvei, piemēram, ūdeles, seski, lapsas, jenoti, nutrijas un šinšillas;
- n) "piespiedu kaušana" nozīmē dzīvnieku nonāvēšanas procesu sabiedrības veselības, dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības vai vides aizsardzības nolūkos, ko veic kompetentās iestādes uzraudzībā;
- o) "mājputni" nozīmē saimniecībā audzētus putnus, ietverot putnus, kas netiek uzskatīti par mājputniem, bet kuri tiek turēti kā mājputni, izņemot skrējējputnus;
- p) "savaldīšana" nozīmē dzīvnieka pakļaušanu jebkādi procedūrai ar mērķi ierobežot tā kustības, aiztaupot tam jebkādas sāpes, bailes vai satraukumu, no kā iespējams izvairīties, lai veicinātu apdullināšanas un nonāvēšanas efektivitāti;
- q) "kompetentā iestāde" ir dalībvalsts centrālā iestāde, kas ir pilnvarota nodrošināt šīs regulas prasību ievērošanu, vai jebkura cita iestāde, kam minētā centrālā iestāde ir deleģējusi šādas pilnvaras;
- r) "muguras smadzeņu iznīcināšana" ir centrālās nervu sistēmas audu un muguras smadzeņu pārraušana, izmantojot garu stieņveida instrumentu, ievadot to galvaskausa dobumā.

II NODAĻA

VISPĀRĪGAS PRASĪBAS

3. pants

Vispārīgās prasības attiecībā uz nonāvēšanu un saistītām darbībām

1. Dzīvniekiem aiztaupa jebkuras sāpes, stresu vai ciešanas, no kurām nonāvēšanas laikā vai saistītās darbības veikšanas laikā iespējams izvairīties.

2. Šā panta 1. punkta īstenošanai uzņēmēji veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) dzīvniekiem ir nodrošināts fizisks komforts un aizsardzība, turot tos tīrus un atbilstīgā temperatūrā un pasargājot no kritieniem vai paslīdēšanas;

b) dzīvnieki ir pasargāti no ievainojumiem;

c) dzīvnieki ir aprūpēti un izmitināti, ņemot vērā viņu parasto uzvedību;

d) dzīvniekiem nav vērojamas sāpju, baiļu vai anormālas uzvedības pazīmes, no kurām var izvairīties;

e) dzīvnieki necieš no ilgstoša barības vai ūdens trūkuma;

f) tie ir pasargāti no saskares ar citiem dzīvniekiem, kas varētu kaitēt to labturībai, ja no tā ir iespējams izvairīties.

3. Iekārtas, ko izmanto nonāvēšanai un saistītu darbību veikšanai, projektē, pielieto un uztur tādā kārtībā, lai tās nodrošinātu atbilstību 1. un 2. punktā noteiktajām prasībām saskaņā ar paredzamo iekārtas noslodzi visa gada garumā.

4. pants

Apdullināšanas paņēmieni

1. Dzīvniekus nonāvē tikai pēc tam, kad tie ir apdullināti atbilstīgi I pielikumā izklāstītajiem paņēmieniem un specifiskām prasībām, kas saistītas ar šo paņēmieni piemērošanu. Samaņas un jutīguma zudumu saglabā līdz pat dzīvnieka nāvei.

Izmantojot I pielikumā minētos paņēmienus, kuru rezultātā neiestājas tūlītēja nāve (turpmāk "vienkārša apdullināšana"), pēc iespējas ātrāk pēc tiem īsteno procedūru, kas nodrošina nāvi, piemēram, iztecina asinis, pārgriež muguras smadzenes, izdara nāvējošu elektriskās strāvas triecienu vai ilgstoši pakļauj anoksijai.

2. Regulas I pielikumu var grozīt, pamatojoties uz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinumu un saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru, ņemot vērā zinātnes un tehnikas progresu.

Visi šādi grozījumi nodrošina tādu dzīvnieku labturības pakāpi, kas ir vismaz līdzvērtīga tai, ko var nodrošināt ar esošajiem paņēmieniem.

3. Var pieņemt Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz paņēmieniem, kas minēti I pielikumā, saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

4. Gadījumā, ja dzīvniekus pakļauj īpašām kaušanas metodēm, ko nosaka reliģiski rituāli, 1. punkta prasības nav spēkā ar noteikumu, ka kaušana notiek kautuvē.

5. pants

Apdullināšanas pārbaudes

1. Uzņēmēji nodrošina, ka personas, kas atbildīgas par apdullināšanu, vai citi norīkoti darbinieki veic regulāras pārbaudes, lai nodrošinātu, ka dzīvniekiem nav vērojamas nekādas samaņas vai jutīguma pazīmes laikposmā starp apdullināšanas procesa beigām un nāvi.

Šīs pārbaudes veic pietiekami reprezentatīvai dzīvnieku izlasei un to biežumu nosaka, ņemot vērā iepriekšējo pārbažu rezultātus un jebkurus citus apstākļus, kas var ietekmēt apdullināšanas procesa efektivitāti.

Ja pārbažu rezultāti liecina, ka dzīvnieks nav pienācīgi apdullināts, par apdullināšanu atbildīgā persona nekavējoties veic vajadzīgos pasākumus, kā norādīts standarta darbības procedūrās, kas izstrādātas saskaņā ar 6. panta 2. punktu.

2. Ja, piemērojot 4. panta 4. punktu, dzīvniekus nonāvē, iepriekš tos neapdullinot, personas, kas atbildīgas par kaušanu, veic sistemātiskas pārbaudes, lai nodrošinātu to, ka dzīvnieki neizrāda nekādas samaņas vai jutības pazīmes, pirms tos atbrīvo no savaldīšanas iekārtām, un neizrāda nekādas dzīvības pazīmes, pirms sāk apstrādi vai plaucēšanu.

3. Piemērojot šā panta 1. un 2. punktu, uzņēmēji drīkst izmantot pārbaudes procedūras, kuras izklāstītas labas prakses rokasgrāmatās, kas minētas 13. pantā.

4. Atbilstīgos gadījumos, ņemot vērā dažu apdullināšanas paņēmieni augsto uzticamības pakāpi un pamatojoties uz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinumu, saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru var pieņemt atkāpes no 1. punktā izklāstītajām prasībām.

6. pants

Standarta darba procedūras

1. Uzņēmēji savlaicīgi plāno dzīvnieku nonāvēšanu un saistītās darbības un izpilda tās saskaņā ar standarta darba procedūrām.

2. Uzņēmēji sastāda un izpilda šādas standarta darba procedūras, lai nodrošinātu, ka nonāvēšana un saistītās darbības tiek veiktas saskaņā ar 3. panta 1. punktu.

Attiecībā uz apdullināšanu, veicot standarta darba procedūras:

- a) ņem vērā ražotāju ieteikumus;
- b) pamatojoties uz pieejamām zinātniskām atziņām, katram izmantotajam apdullināšanas paņēmienam nosaka galvenos parametrus, kas minēti I pielikuma I nodaļā, nodrošinot to iedarbīgumu dzīvnieku apdullināšanā;
- c) norāda, kādi pasākumi jāveic, ja 5. pantā minētās pārbaudes liecina, ka dzīvnieks nav pienācīgi apdullināts vai gadījumā, ja dzīvniekus kauj saskaņā ar 4. panta 4. punktu, – ka dzīvnieks joprojām uzrāda dzīvības pazīmes.

3. Šā panta 2. punkta vajadzībām uzņēmējs drīkst izmantot standarta darba procedūras, kuras izklāstītas labas prakses rokasgrāmatās, kas minētas 13. pantā.

4. Uzņēmēji savas standarta darba procedūras pēc pieprasījuma dara pieejamas kompetentajai iestādei.

7. pants

Kvalifikācijas pakāpe un sertifikāts

1. Nonāvēšanu un saistītās darbības veic tikai tādas personas, kurām ir atbilstīga kvalifikācija uzdevuma veikšanai, neradot dzīvniekiem sāpes, stresu vai ciešanas, no kā var izvairīties.

2. Kā paredzēts 21. pantā, uzņēmumi nodrošina, ka turpmāk norādītās kaušanas darbības veic tikai tādas personas, kam izsniegts kvalifikācijas sertifikāts šādu darbību veikšanai, kurā norādīta personas piemērotība veikt šīs darbības saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem:

- a) apiešanās ar dzīvniekiem un to aprūpe pirms to savaldīšanas;
- b) dzīvnieku savaldīšana apdullināšanas vai nonāvēšanas nolūkā;
- c) dzīvnieku apdullināšana;
- d) efektīvas apdullināšanas novērtēšana;
- e) dzīvu dzīvnieku iekāršana važās vai pacelšana;
- f) dzīvu dzīvnieku atasiņošana;
- g) kaušana saskaņā ar 4. panta 4. punktu.

3. Neskarot šā panta 1. punktā izklāstīto pienākumu, kažokzvēru nonāvēšanu veic tādu personu klātbūtnē un tiešā uzraudzībā, kam izsniegts 21. pantā minētais kvalifikācijas sertifikāts, kas izdota visām tām darbībām, ko veic viņa pārraudzībā. Kažokzvēru audzētavu uzņēmēji savlaicīgi informē kompetento iestādi par to, kad paredzēts nonāvēt dzīvniekus.

8. pants

Instrukcijas savaldīšanas un apdullināšanas iekārtu lietošanai

Produktus, ko tirgo vai reklamē kā savaldīšanas vai apdullināšanas iekārtas, pārdod tikai tad, ja tiem pievienota pienācīga instrukcija par to lietošanu tādā veidā, kas nodrošina optimālus apstākļus dzīvnieku labturībai. Minētās instrukcijas ražotāji publisko arī ar interneta palīdzību.

Šajās instrukcijās konkrēti norāda:

- a) to dzīvnieku sugas, kategorijas, daudzumu un/vai svaru, kam iekārtu paredzēts lietot;

- b) ieteicamos parametrus dažādiem lietošanas apstākļiem, tostarp galvenos parametrus, kas minēti I pielikuma I nodaļā;
- c) pārraudzības metodi apdullināšanas iekārtu darbības efektivitātes noteikšanai, kas attiecas uz šajā regulā minēto noteikumu izpildi;
- d) ieteikumus apdullināšanas iekārtu apkopei un vajadzības gadījumā – kalibrēšanai.

9. pants

Savaldīšanas un apdullināšanas iekārtu izmantošana

1. Uzņēmēji nodrošina, ka visām iekārtām, ko lieto dzīvnieku savaldīšanai vai apdullināšanai, apkopi un pārbaudes veic atbilstīgi ražotāju instrukcijām un to dara personas, kas apmācītas konkrēti šim mērķim.

Uzņēmēji reģistrē datus par veiktajām apkopēm. Šos reģistrus uzglabā vismaz vienu gadu un pēc pieprasījuma dara pieejamus kompetentajai iestādei.

2. Uzņēmēji nodrošina, ka apdullināšanas darbību laikā uz vietas un nekavējoties ir pieejama atbilstīga rezerves iekārta, kuru izmanto gadījumā, ja sākotnēji izmantotā apdullināšanas iekārta sabojājusies. Rezerves metode drīkst būt atšķirīga no sākotnēji izmantotās.

3. Uzņēmēji nodrošina, ka dzīvniekus neievieto savaldīšanas iekārtā, tostarp galvas kustības ierobežojošā iekārtā, kamēr persona, kas atbildīga par apdullināšanu vai atasiņošanu, nav sagatavojusies apdullināt vai atasiņot dzīvniekus, cik ātri vien iespējams.

10. pants

Privāts patēriņš mājās

Dzīvnieku īpašnieks vai persona, kura atrodas privātam patēriņam mājās paredzēto dzīvnieku īpašnieka atbildībā un uzraudzībā, kaujot dzīvniekus, kas nav mājputni, truši vai zaķi, un veicot ar to saistītas darbības, kuras nenorisinās kautuvē, piemēro tikai 3. panta 1. punktā, 4. panta 1. punktā un 7. panta 1. punktā izklāstītās prasības.

Tomēr dzīvnieku īpašnieks vai persona, kura atrodas privātam patēriņam mājās paredzēto dzīvnieku īpašnieka atbildībā un uzraudzībā, kaujot dzīvniekus, kas nav mājputni, truši vai zaķi, cūkas, aitas vai kazas, citur, nevis kautuvē, piemēro arī prasības, kas izklāstītas 15. panta 3. punktā un III pielikuma

1.8. līdz 1.11. punktā, 3.1. punktā un tādā apmērā, kādā tas attiecas uz vienkāršu apdullināšanu, – 3.2. punktā.

11. pants

Neliela daudzuma mājputnu, trušu un zaķu gaļas tieša piegāde

1. Mājputnu, trušu un zaķu kaušanai saimniecībā piemēro tikai 3. panta 1. punktā, 4. panta 1. punktā un 7. panta 1. punktā izklāstītās prasības, ja ražotājs paredzējis tiešu neliela daudzuma gaļas piegādi tiešajam patērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri šādu gaļu kā svaigu gaļu tieši piegādā tiešajiem patērētājiem, ar noteikumu, ka saimniecībā kauto dzīvnieku skaits nepārsniedz dzīvnieku maksimālo skaitu, kas noteikts saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

2. Šādu dzīvnieku kaušanai piemēro arī šīs regulas II un III nodaļā izklāstītās prasības, ja to skaits pārsniedz šā panta 1. punktā minēto maksimālo skaitu.

12. pants

Imports no trešām valstīm

Prasības, kas minētas šīs regulas II un III nodaļā, piemēro Regulas (EK) Nr. 854/2004 12. panta 2. punkta a) apakšpunkta īstenošanai.

No trešās valsts importētai gaļai pievienoto veselības sertifikātu papildina ar apliecinājumu, kas apstiprina, ka ir ievērotas prasības, kuras ir vismaz līdzvērtīgas tām, kas minētas šīs regulas II un III nodaļā.

13. pants

Labas prakses rokasgrāmatu izstrāde un izplatīšana

1. Dalībvalstis veicina labas prakses rokasgrāmatu izstrādi un izplatīšanu, lai veicinātu šīs regulas īstenošanu.

2. Kad šādas labas prakses rokasgrāmatas sagatavo, tās izstrādā un izplata uzņēmēju organizācijas:

a) konsultējoties ar nevalstisko organizāciju, kompetento iestāžu pārstāvjiem vai citām ieinteresētajām personām;

b) ņemot vērā 20. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētās zinātnes atziņas.

3. Kompetentā iestāde izvērtē labas prakses rokasgrāmatas, lai nodrošinātu, ka tās izstrādātas atbilstīgi 2. punktam un ka tās atbilst spēkā esošajām Kopienas pamatnostādnēm.

4. Ja uzņēmēju organizācijas neiesniedz labas prakses rokasgrāmatas, kompetentā iestāde var izstrādāt un publicēt pati savas labas prakses rokasgrāmatas.

5. Dalībvalstis nosūta Komisijai visas labas prakses rokasgrāmatas, kuras apstiprinājuši kompetentā iestāde. Komisija izveido un uztur šādu rokasgrāmatu reģistrācijas sistēmu un dara to pieejamu dalībvalstīm.

III NODAĻA

PAPILDU PRASĪBAS, KAS PIEMĒROJAMAS KAUTUVĒM

14. pants

Kautuvju plānojums, izbūve un iekārtas

1. Uzņēmēji nodrošina, ka kautuvju plānojums un izbūve, un iekārtas, kas tajās izmantotas, atbilst II pielikumā minētajiem noteikumiem.

2. Piemērojot šo regulu, uzņēmēji pēc pieprasījuma iesniedz kompetentajai iestādei, kas minēta Regulas (EK) Nr. 853/2004 4. pantā, par katru kautuvi vismaz turpmāk norādīto:

- a) maksimālo dzīvnieku skaitu stundā katrai kautuves linijai;
- b) dzīvnieku kategorijas un svaru, attiecībā uz ko atļauts izmantot pieejamo savaldīšanas un apdullināšanas iekārtu;
- c) katras izvietojuma platības maksimālo ietilpību.

Kompetentā iestāde, apstiprinot kautuvi, izvērtē uzņēmēja iesniegto informāciju saskaņā ar pirmo daļu.

3. Saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru var pieņemt:

- a) atkāpes no noteikumiem, kas minēti II pielikumā attiecībā uz pārvietojamām kautuvēm;

- b) grozījumus, kas nepieciešami, lai II pielikumu pielāgotu zinātnes un tehnikas progresam.

Kamēr nav pieņemtas pirmās daļas a) apakšpunktā minētās atkāpes, dalībvalstis drīkst izveidot vai saglabāt valstu noteikumus, kas attiecas uz pārvietojamām kautuvēm.

4. Kopienas pamatnostādnes šā panta 2. punkta un II pielikuma īstenošanai var pieņemt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

15. pants

Apiešanās ar dzīvniekiem un to savaldīšana kautuvēs

1. Uzņēmēji nodrošina, ka tiek izpildīti III pielikumā aprakstītie kautuvju darba noteikumi.

2. Uzņēmēji nodrošina, ka visus dzīvniekus, kurus saskaņā ar 4. panta 4. punktu nonāvē bez iepriekšējas apdullināšanas, savaldā katru atsevišķi; atgremotājus savaldā ar mehāniskiem līdzekļiem.

Liellopu savaldīšanai neizmanto iekārtas, kurās dzīvnieki tiek apgriezti kājām gaisā vai nostādīti citā nedabiskā stāvoklī, izņemot gadījumus, kad dzīvniekus nokauj saskaņā ar 4. panta 4. punktu, un ar noteikumu, ka minētās iekārtas ir aprīkotas ar ierīci, kas ierobežo gan sāniskas, gan vertikālas dzīvnieka galvas kustības, un ir pielāgojamas dzīvnieka izmēram.

3. Šādi savaldīšanas paņēmieni ir aizliegti:

- a) pie samaņas esošu dzīvnieku pakarināšana vai pacelšana;
- b) dzīvnieku pēdu vai kāju mehāniska saspiešana vai saspiešana;
- c) muguras smadzeņu pārgriešana, piemēram, ar nazi vai dunci;
- d) elektriskās strāvas izmantošana, lai padarītu dzīvnieku nekustīgu, bet kas to neapdullina un nenonāvē kontrolētos apstākļos, jo īpaši – izmantojot tādu elektriskās strāvas triecienu, kas neiedarbojas uz smadzenēm.

Tomēr a) un b) apakšpunkts neattiecas uz važām, kuras izmanto mājputniem.

4. Ņemot vērā zinātnes un tehnikas progresu, tostarp Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinumu, III pielikumu var grozīt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

5. Kopienas pamatnostādnes III pielikumā minēto noteikumu īstenošanai var pieņemt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

16. pants

Pārraudzības procedūras kautuvēs

1. Piemērojot 5. pantu, uzņēmēji ievieš un īsteno atbilstīgas pārraudzības procedūras kautuvēs.

2. Šā panta 1. punktā minētajās pārraudzības procedūrās aprakstīts, kā veicamas 5. pantā minētās pārbaudes, un tajās ietverts vismaz turpmāk norādītais:

a) par pārraudzības procedūru atbildīgās personas vārds;

b) rādītāji, kas paredzēti, lai noteiktu nesamaņas un samaņas vai jutīguma pazīmes dzīvniekos; rādītāji, kas paredzēti, lai noteiktu dzīvības pazīmju trūkumu dzīvniekiem, ko kauj saskaņā ar 4. panta 4. punktu;

c) kritēriji, lai noteiktu, vai b) apakšpunktā minēto rādītāju uzrādītie rezultāti ir apmierinoši;

d) apstākļi un/vai laiks, kad jānotiek pārraudzībai;

e) dzīvnieku skaits katrā grupā, kas jāpārbauda pārraudzības laikā;

f) atbilstīgas procedūras, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja c) apakšpunktā minētie kritēriji nav izpildīti, apdullināšanas vai kaušanas darbības tiek pārskatītas, lai noteiktu trūkumu iemeslus un veiktu nepieciešamās izmaiņas.

3. Uzņēmēji ievieš īpašu pārraudzības procedūru katrai kaušanas līnijai.

4. Nosakot pārbažu biežumu, ņem vērā galvenos riska faktorus, piemēram, kaujamo dzīvnieku tipa vai lieluma vai

personāla darba paņēmieni izmaiņas, un tās veic tā, lai būtu nodrošināta augsta rezultātu ticamības pakāpe.

5. Piemērojot šā panta 1. līdz 4. punktu, uzņēmēji drīkst izmantot pārraudzības procedūras, kā aprakstīts labas prakses rokasgrāmatās, kas minētas 13. pantā.

6. Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz pārraudzības procedūrām kautuvēs var pieņemt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

17. pants

Dzīvnieku labturības inspektors

1. Uzņēmēji katrai kautuvei ieceļ dzīvnieku labturības inspektoru, kas palīdz viņiem nodrošināt atbilstību šajā regulā paredzētajiem noteikumiem.

2. Dzīvnieku labturības inspektors ir tieši pakļauts uzņēmējam un atskaitās tieši viņam par jautājumiem, kas saistīti ar dzīvnieku labturības jautājumiem. Viņš var pieprasīt kautuves personālam veikt jebkurus labojumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā paredzētajiem noteikumiem.

3. Dzīvnieku labturības inspektora pienākumus izklāsta kautuves standarta darba procedūrās un efektīvi paziņo attiecīgajam personālam.

4. Kā minēts 21. pantā, dzīvnieku labturības inspektoram ir kvalifikācijas sertifikāts, kas izdots to visu darbību veikšanai, kas notiek kautuvē, par kuru viņš ir atbildīgs.

5. Dzīvnieku labturības inspektors reģistrē pasākumus, ko veic, lai uzlabotu dzīvnieku labturību kautuvē, kurā viņš veic savus pienākumus. Šos reģistrus glabā vismaz gadu un pēc pieprasījuma dara pieejamus kompetentajām iestādēm.

6. Šā panta 1. līdz 5. punkts neattiecas uz kautuvēm, kurās nokauj mazāk par 1 000 zīdītāju mājlopu vienību vai 150 000 mājputnu vai trušu gadā.

Piemērojot pirmo daļu, "mājlopu vienība" ir standarta mērvienība, kurā iespējams apkopot dažādas mājlopu kategorijas, lai tās varētu salīdzināt.

Piemērojot pirmo daļu, dalībvalstis izmanto šādas konversijas likmes:

- a) pieauguši liellopi Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) ⁽¹⁾, nozīmē un zirgu dzimtas dzīvnieki – 1 mājlopu vienība;
- b) citi liellopi – 0,50 mājlopu vienības;
- c) cūkas, kuru dzīvsvars pārsniedz 100 kg, – 0,20 mājlopu vienības;
- d) citas cūkas – 0,15 mājlopu vienības;
- e) aitas un kazas – 0,10 mājlopu vienības;
- f) jēri, kazlēni un sivēni, kuru dzīvsvars ir mazāks nekā 15 kg, – 0,05 mājlopu vienības.

IV NODAĻA

PIESPIEDU NOKAUŠANA UN ĀRKĀRTAS NONĀVĒŠANA

18. pants

Piespiedu nokaušana

1. Kompetentā iestāde, kas atbildīga par piespiedu nokaušanas darbību, pirms darbības sākšanas izstrādā rīcības plānu, lai nodrošinātu atbilstību šajā regulā minētajiem noteikumiem.

Konkrēti, plānotos apdullināšanas un nonāvēšanas paņēmienus un attiecīgās standarta darba procedūras, ar ko nodrošina atbilstību šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem, iekļauj ārkārtas situāciju plānos, kas pieprasīti Kopienas tiesību aktos dzīvnieku veselības jomā, balstoties uz hipotētiskiem notikumiem un ārkārtas situāciju plānā paredzētajiem slimības uzliesmojumu apmēriem un vietu.

⁽¹⁾ OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.

2. Kompetentā iestāde:

- a) nodrošina, ka šādas darbības tiek veiktas saskaņā ar rīcības plānu, kas minēts 1. punktā;
- b) veic jebkuru nepieciešamo darbību, lai aizsargātu dzīvnieku labturību vislabākajā iespējamā veidā.

3. Piemērojot šo pantu un ārkārtas apstākļos kompetentā iestāde var pieļaut atkāpi no viena vai vairākiem šīs regulas noteikumiem, ja tā uzskata, ka to izpilde varētu iespaidot cilvēku veselību vai būtiski paildzināt slimības apkarošanas procesu.

4. Katru gadu līdz 30. jūnijam 1. punktā minētā kompetentā iestāde iesniedz Komisijai ziņojumu par piespiedu nokaušanas darbībām, kas īstenotas iepriekšējā gada laikā, un publisko šo ziņojumu ar interneta starpniecību.

Attiecībā uz katru piespiedu nokaušanas darbību minētajā ziņojumā konkrēti iekļauj:

- a) piespiedu nokaušanas iemeslus;
- b) nonāvēto dzīvnieku skaitu un sugu;
- c) izmantotos apdullināšanas un nonāvēšanas paņēmienus;
- d) konstatēto problēmu aprakstu un, ja iespējams, rastos risinājumus, lai novērstu vai samazinātu attiecīgo dzīvnieku ciešanas;
- e) visas atkāpes, kas piešķirtas saskaņā ar 3. punktu.

5. Kopienas pamatnostādnes piespiedu nokaušanas rīcības plāna izstrādei un īstenošanai var pieņemt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

6. Vajadzības gadījumā, lai ņemtu vērā informāciju, kas apkopota Dzīvnieku slimību reģistra sistēmā (ADNS), saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru var pieņemt atkāpi no 4. punktā noteiktās ziņošanas prasības.

19. pants

Ārkārtas nonāvēšana

Ārkārtas nonāvēšanas gadījumā attiecīgo dzīvnieku īpašnieks veic visu iespējamo, lai nonāvētu dzīvnieku tik ātri, cik vien iespējams.

V NODAĻA

KOMPETENTĀ IESTĀDE

20. pants

Zinātnisks atbalsts

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka ir pieejams pietiekams, neatkarīgs zinātnisks atbalsts, lai pēc kompetento iestāžu lūguma palīdzētu tām, sniegtot:

a) zinātniskas un tehniskas zināšanas saistībā ar kautuvju apstiprināšanu, kā minēts 14. panta 2. punktā, un izstrādājot jaunus apdullināšanas paņēmienus;

b) zinātniskus atzinumus par ražotāju sagatavotajām instrukcijām par savaldīšanas un apdullināšanas iekārtu lietošanu un apkopi;

c) zinātniskus atzinumus par labas prakses rokasgrāmatām, kas izstrādātas tās teritorijā sakarā ar šīs regulas mērķiem;

d) ieteikumus šīs regulas piemērošanai, jo īpaši saistībā ar pārbaudēm un revīzijām;

e) atzinumus par atsevišķu struktūru un vienību spējām un piemērotību īstenot prasības, kas izklāstītas 21. panta 2. punktā.

2. Zinātnisku atbalstu var sniegt, izmantojot tīklu, ja tiek nodrošināta visu 1. punktā uzskaitīto uzdevumu izpilde attiecībā uz visiem atbilstīgajiem pasākumiem katrā attiecīgajā dalībvalstī.

Šajā nolūkā katra dalībvalsts izvirza vienu kontaktpunktu un dara to publiski pieejamu ar interneta starpniecību. Šādi kontaktpunkti ir atbildīgi par to, lai ar citiem kontaktpunktiem un Komisiju notiktu apmaiņa ar tehnisko un zinātnisko informāciju un ar informāciju par paraugpraksi, kas attiecas uz šīs regulas īstenošanu.

21. pants

Kvalifikācijas sertifikāts

1. Piemērojot 7. pantu, dalībvalstis izraugās kompetento iestādi, kas atbildīga par:

a) mācību kursu pieejamības nodrošināšanu personālam, kas saistīts ar dzīvnieku nonāvēšanu vai saistītām darbībām;

b) kvalifikācijas sertifikātu izdošanu, kas apstiprina neatkarīga galaeksāmena nokārtošanu; šā eksāmena temati ir saistīti ar attiecīgo dzīvnieku kategorijām un atbilst tām darbībām, kas minētas 7. panta 2. un 3. punktā, un tematiem, kas minēti IV pielikumā;

c) šā punkta a) apakšpunktā minēto kursu mācību programmu un b) apakšpunktā minētā eksāmena satura un kārtības apstiprināšanu.

2. Kompetentā iestāde var deleģēt galaeksāmena organizēšanu, kā arī kvalifikācijas sertifikātu izdošanu atsevišķai struktūrai vai vienībai:

a) kurai ir speciālās zināšanas, personāls un aprīkojums, lai to īstenotu;

b) kas ir neatkarīga un brīva no jebkādiem interešu konfliktiem attiecībā uz galaeksāmenu organizēšanu un kvalifikācijas sertifikātu izdošanu.

Kompetentā iestāde var arī deleģēt mācību kursu organizēšanu atsevišķai struktūrai vai vienībai, kuras rīcībā ir šim nolūkam vajadzīgās speciālās zināšanas, personāls un ierīces.

Datus par struktūrām un vienībām, kam deleģēti šādi uzdevumi, kompetentā iestāde dara publiski pieejamus ar interneta starpniecību.

3. Kvalifikācijas sertifikātos norāda, kādām dzīvnieku kategorijām, kādiem iekārtu veidiem un kādām darbībām, kas uzskaitītas 7. panta 2. vai 3. punktā, tie ir derīgi.

4. Dalībvalstis savstarpēji atzīst kvalifikācijas sertifikātus, kas izdoti citā dalībvalstī.

5. Kompetentā iestāde drīkst izdot pagaidu kvalifikācijas sertifikātus ar noteikumu, ka:

a) pieteikuma iesniedzējs ir reģistrēts kādā no mācību kursiem, kas minēti 1. punkta a) apakšpunktā;

b) pieteikuma iesniedzējam jāstrādā tādas citas personas klātbūtnē un tiešā uzraudzībā, kurai ir kvalifikācijas sertifikāts, kas izdots konkrētajām veicamajām darbībām;

c) pagaidu sertifikāta derīguma termiņš nepārsniedz trīs mēnešus; un

d) pieteikuma iesniedzējs iesniedz rakstisku paziņojumu, ka iepriekš viņš nav saņēmis citu pagaidu kvalifikācijas sertifikātu tādā pašā darbības jomā, vai pierāda kompetentajai iestādei, ka viņš nespēja piedalīties galaeksāmenā.

6. Neskarot tiesu iestādes vai kompetentās iestādes lēmumu, ar ko aizliedz strādāt ar dzīvniekiem, kvalifikācijas sertifikātu, tostarp pagaidu sertifikātu, izsniedz tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējs iesniedz rakstisku apliecinājumu, ka trīs gadu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas šādam sertifikātam viņš nav veicis rupjus Kopienas tiesību aktu un/vai valsts tiesību aktu pārkāpumus dzīvnieku aizsardzības jomā.

7. Piemērojot šo regulu, dalībvalstis var atzīt par līdzvērtīgu kvalifikācijas sertifikātiem arī kvalifikāciju, kas iegūta citos nolūkos, ar noteikumu, ka tā iegūta saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā tie, kas minēti šajā pantā. Kompetentā iestāde ar interneta starpniecību dara zināmu un pastāvīgi atjaunina to kvalifikāciju sarakstu, ko atzīst par līdzvērtīgām kvalifikācijas sertifikātiem.

8. Kopienas pamatnostādnes šā panta 1. punkta piemērošanai drīkst pieņemt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

VI NODAĻA

NOTEIKUMU NEIEVĒROŠANA, SANKCIJAS UN ĪSTENOŠANAS PILNVARAS

22. pants

Noteikumu neievērošana

1. Piemērojot Regulas (EK) Nr. 882/2004 54. pantu, kompetentā iestāde konkrēti var:

a) prasīt uzņēmējiem mainīt viņu standarta darba procedūras, jo īpaši – palēnināt vai apturēt ražošanu;

b) prasīt uzņēmējiem palielināt 5. pantā minēto pārraudzības procedūru biežumu un uzlabot 16. pantā minētās pārraudzības procedūras;

c) apturēt vai anulēt kvalifikācijas sertifikātus, kas izsniegti saskaņā ar šo regulu, personālam, kas vairs neuzrāda pietiekamu kompetenci, zināšanas vai izpratni par saviem uzdevumiem, lai turpinātu veikt darbības, kurām sertifikāts izsniegts;

d) apturēt vai atsaukt 21. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu;

e) pieprasīt 8. pantā minēto instrukciju grozīšanu, pienācīgi ņemot vērā saskaņā ar 20. panta 1. punkta b) apakšpunktu sniegtās zinātniskās atziņas.

2. Ja kompetentā iestāde aptur vai anulē kvalifikācijas sertifikātu, tā par savu lēmumu informē izdevēju kompetento iestādi.

23. pants

Sankcijas

Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Šos noteikumus dalībvalstis dara zināmus Komisijai līdz 2013. gada 1. janvārim un nekavējoties paziņo tai par visiem grozījumiem, kas uz tiem attiecas.

24. pants

Īstenošanas noteikumi

Šīs regulas īstenošanai vajadzīgos sīki izstrādātos noteikumus var pieņemt saskaņā ar 25. panta 2. punktā minēto procedūru.

25. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja, kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 58. pantu.

2. Ja atsauca uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu.

Termiņš, kas minēts Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā, ir trīs mēneši.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

26. pants

Stingrāki valstu noteikumi

1. Šī regula neattur dalībvalstis no jebkuru tādu valsts noteikumu saglabāšanas, kuru mērķis ir nodrošināt plašāku dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā un kuri ir spēkā brīdī, kad stājas spēkā šī regula.

Pirms 2013. gada 1. janvāra dalībvalstis informē Komisiju par šādiem valsts noteikumiem. Komisija vērš uz tiem citu dalībvalstu uzmanību.

2. Dalībvalstis var pieņemt valsts noteikumus, ar ko nodrošina plašāku dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā nekā ar šīs regulas noteikumiem, saistībā ar šādām jomām:

- a) dzīvnieku nonāvēšana un ar to saistītas darbības ārpus kautuves;
- b) nebrīvē audzētu medību dzīvnieku, tostarp ziemeļbriežu, kaušana un ar to saistītas darbības, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 853/2004 I pielikuma 1.6. punktā;
- c) dzīvnieku kaušana un ar to saistītas darbības saskaņā ar 4. panta 4. punktu.

Dalībvalstis paziņo Komisijai par visiem šādiem valsts noteikumiem. Komisija vērš uz tiem citu dalībvalstu uzmanību.

3. Ja, pamatojoties uz jaunākajiem zinātnes atzinumiem, kādai dalībvalstij šķiet, ka jāveic pasākumi, lai nodrošinātu plašāku dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā saistībā ar apdullināšanas metodēm, kas minētas I pielikumā, tā paziņo Komisijai par paredzētajiem pasākumiem. Komisija vērš uz tiem citu dalībvalstu uzmanību.

Komisija mēneša laikā pēc paziņojuma nodod lietu 25. panta 1. punktā minētajai komitejai un, pamatojoties uz Eiropas Pārīkta nekaitīguma iestādes atzinumu un 25. panta 2. punktā minēto procedūru, apstiprina vai noraida attiecīgos valsts pasākumus.

Ja Komisija to uzskata par lietderīgu, tā var, balstoties uz apstiprinātiem valsts pasākumiem, saskaņā ar 4. panta 2. punktu ierosināt grozījumus I pielikumā.

4. Dalībvalstis neaizliedz vai nekavē laist apgrozībā savā teritorijā dzīvnieku izcelsmes produktus, kas iegūti no dzīvniekiem, kuri nonāvēti citās dalībvalstīs, pamatojoties uz to, ka attiecīgie dzīvnieki nav nonāvēti saskaņā ar tās valsts noteikumiem, kuru mērķis ir plašāka dzīvnieku aizsardzība nonāvēšanas laikā.

27. pants

Ziņojumu sniegšana

1. Ne vēlāk kā 2014. gada 8. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par iespēju ieviest dažas prasības attiecībā uz zivju aizsardzību nonāvēšanas laikā, ņemot vērā dzīvnieku labturības aspektus, kā arī sociāli ekonomisko ietekmi un ietekmi uz vidi. Minētajam ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību aktu priekšlikumus, lai izdarītu grozījumus šajā regulā, iekļaujot specifiskus noteikumus attiecībā uz zivju aizsardzību nonāvēšanas laikā.

Kamēr minētie pasākumi nav pieņemti, dalībvalstis drīkst saglabāt vai pieņemt valstu noteikumus attiecībā uz zivju aizsardzību kaušanas vai nonāvēšanas laikā un par to informē Komisiju.

2. Ne vēlāk kā 2012. gada 8. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par liellopu savaldības iekārtām, kurās dzīvnieki tiek apgriezti kājām gaisā vai nostādīti citā nedabiskā stāvoklī. Minēto ziņojumu pamato ar zinātnisku pētījumu rezultātiem, kuros minētas iekārtas salīdzinātas ar tādām iekārtām, kurās liellopi atrodas stāvus, un ņem vērā dzīvnieku labturības aspektus, kā arī sociāli ekonomiskās sekas, arī to, vai iekārtas ir pieņemamas reliģiskām kopienām un attiecībā uz darbinieku drošību. Vajadzības gadījumā šim ziņojumam pievieno tiesību aktu priekšlikumus, lai izdarītu grozījumus šajā regulā attiecībā uz tādām iekārtām, ar kurām liellopus savalda, apgriežot kājām gaisā vai nostādot citā nedabiskā stāvoklī.

3. Ne vēlāk kā 2013. gada 8. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par dažādām mājputnu apdullināšanas iekārtām, un jo īpaši par iekārtām, kurās daudzus putnus apdullina ūdens peldē, ņemot vērā dzīvnieku labturības aspektus, kā arī sociāli ekonomisko ietekmi un ietekmi uz vidi.

28. pants

Atcelšana

1. Direktīvu 93/119/EEK atceļ.

Tomēr, piemērojot šīs regulas 29. panta 1. punktu, turpina piemērot šādus Direktīvas 93/119/EEK noteikumus:

a) A pielikums:

i) I iedaļas 1. punkts;

ii) II iedaļas 1. punkts un 3. punkta otrais teikums, un 6., 7., 8. punkts, un 9. punkta pirmais teikums;

b) C pielikums, II iedaļas 3.A.2. punkts, 3.B.1. punkta pirmā daļa, 3.B.2., 3.B.4. punkts un 4.2. un 4.3. punkts.

2. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

29. pants

Pārejas noteikumi

1. Līdz 2019. gada 8. decembrim 14. panta 1. punktu piemēro tikai jaunām kautuvēm vai jebkuram jaunam plānojumam, izbūvei vai iekārtām, uz ko attiecas II pielikumā minētie noteikumi, kas nav stājušies spēkā pirms 2013. gada 13. janvāra.

2. Līdz 2015. gada 8. decembrim dalībvalstis var paredzēt, ka 21. pantā minētos kvalifikācijas sertifikātus izsniedz, izmantojot vienkāršotu procedūru, personām, kam ir atbilstīga vismaz trīs gadus ilga darba pieredze.

30. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no 2013. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2009. gada 24. septembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
M. OLOFSSON

I PIELIKUMS

APDULLINĀŠANAS METOŽU SARAKSTS UN AR TO SAISTĪTĀS SPECIFIKĀCIJAS

(kā minēts 4. pantā)

I NODAĻA

Metodes

1. tabula. Mehāniskās metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Specifiskas prasības attiecībā uz dažām metodēm – šā pielikuma II nodaļa
1	Caururbēja triecienierīce	Stiprs un neatgriezenisks smadzeņu bojājums, ko rada šoks un lādiņa iebīdīšanās. Vienkārša apdullināšana.	Visas sugas. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Šāviena pozīcija un virziens. Dzīvnieka lielumam un sugai atbilstīgs lādiņa ātrums, izejas garums un diametrs. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu/nonāvēšanu.	Nepiemēro.
2	Necaururbjoša triecienierīce	Stiprs smadzeņu bojājums, ko rada šoks bez lādiņa iebīdīšanās. Vienkārša apdullināšana.	Atgremotāji, mājputni, truši un zaķi. Tikai atgremotāju kaušana. Mājputnu, trušu un zaķu kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Šāviena pozīcija un virziens. Dzīvnieka lielumam un sugai atbilstīgs lādiņa ātrums, diametrs un forma. Izmantotās patronas stiprums. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu/nonāvēšanu.	1. punkts.
3	Šaujamierocis ar brīvi maināmu lādiņu	Stiprs un neatgriezenisks smadzeņu bojājums, ko rada šoks un viena vai vairāku lādiņu iebīdīšanās.	Visas sugas. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Šāviena pozīcija. Patronas spēks un kalibrs. Šāviņa tips.	Nepiemēro.
4	Macerācija	Visa dzīvnieka tūlītēja sasmalcināšana.	Līdz 72 stundām veci cāļi un olu embriji. Visi gadījumi, izņemot kaušanu.	Maksimālais darbībai pakļautās partijas lielums. Attālums starp asmeņiem un griešanās ātrums. Pasākumi, lai nepieļautu iekārtas pārslodzi.	2. punkts.
5	Kakla skriemeļu dislokācija	Manuāla vai mehāniska kakla izstiepšana un pagriešana, izraisot cerebrālo išēmiju.	Mājputni līdz 5 kg dzīvsvarā. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Nepiemēro.	3. punkts.

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Specifiskas prasības attiecībā uz dažām metodēm – šā pielikuma II nodaļa
6	Spēcīgs sitiens pa galvu	Noteikts un precīzs sitiens pa galvu, izraisot stipru smadzeņu bojājumu.	Sivēni, jēri, kazlēni, truši, zaķi, kažokzvēri un mājputni līdz 5 kg dzīvsvārā. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Sitiena spēks un vieta.	3. punkts.

2. tabula. Elektriskās metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
1	Galvas elektriskā apdullināšana	Smadzeņu pakļaušana strāvai, radot vispārīgu epileptisku stāvokli elektroencefalogrammā (EEG). Vienkārša apdullināšana.	Visas sugas. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Minimālais strāvas stiprums (A vai mA). Minimālais spriegums (V). Maksimālā frekvence (Hz). Minimālais iedarbības laiks. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu/nonāvēšanu. Iekārtas kalibrācijas biežums. Strāvas plūsmas optimizēšana. Elektrisko šoku novēršana pirms apdullināšanas. Elektrodu stāvoklis un kontaktu virsmas lielums.	4. punkts.
2	Apdullināšana ar elektrības triecienu no galvas līdz rumpim	Rumpja pakļaušana strāvai, radot vispārīgu epileptisku formu elektroencefalogrammā (EEG) un fibrilāciju vai sirds apstāšanos. Kaušanas gadījumā – vienkārša apdullināšana.	Visas sugas. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Minimālais strāvas stiprums (A vai mA). Minimālais spriegums (V). Maksimālā frekvence (Hz). Minimālais iedarbības laiks. Iekārtas kalibrācijas biežums. Strāvas plūsmas optimizēšana. Elektrisko šoku novēršana pirms apdullināšanas. Elektrodu stāvoklis un kontaktu virsmas lielums. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu vienkāršas apdullināšanas gadījumā(-os).	5. punkts.

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
3	Elektriskās ūdens peldes	Visa rumpja pakļaušana strāvai, radot vispārīgu epileptisku formu elektroencefalogrammā (EEG) un, iespējams, fibrillāciju vai sirds apstāšanos ūdens peldes laikā. Vienkārša apdullināšana, izņemot gadījumus, ja frekvence nepārsniedz 50 Hz.	Mājputni. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Minimālais strāvas stiprums (A vai mA). Minimālais spriegums (V). Maksimālā frekvence (Hz). Iekārtas kalibrācijas biežums. Elektrisko šoku novēršana pirms apdullināšanas. Sāpju mazināšana važošanas laikā. Strāvas plūsmas optimizēšana. Maksimālais važošanas laiks pirms ūdens peldes. Minimālais iedarbības laiks katram dzīvniekam. Putnu iemērķšana līdz spārnu pamatnei. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu/nonāvēšanu, ja frekvence pārsniedz 50 Hz (sekundē).	6. punkts.

3. tabula. Gāzes metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
1	Oglekļa dioksīds augstā koncentrācijā	Pie samaņas esošu dzīvnieku tieša vai pakāpeniska pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur vairāk nekā 40 % oglekļa dioksīda. Šo metodi var izmantot šahtās, maisos, tuneļos, konteineros vai iepriekš noblīvētās ēkās. Cūku kaušanas gadījumā – vienkārša apdullināšana.	Cūkas, caunas, šinšillas, mājputni, izņemot pīles un zosis. Kaušana – vienīgi cūkām. Citi gadījumi, nevis mājputnu, caunu, šinšillu, cūku kaušana.	Oglekļa dioksīda koncentrācija. Iedarbības ilgums. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu vienkāršas apdullināšanas gadījumā. Gāzes kvalitāte. Gāzes temperatūra.	7. punkts. 8. punkts.
2	Oglekļa dioksīds divās fāzēs	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzu maisījumam, kas satur līdz 40 % oglekļa dioksīda, iedarbībai un, kad dzīvnieki zaudē samaņu, – augstākai oglekļa dioksīda koncentrācijai.	Mājputni. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Oglekļa dioksīda koncentrācija. Iedarbības ilgums. Gāzes kvalitāte. Gāzes temperatūra.	Nepiemēro.

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
3	Oglekļa dioksīds kombinācijā ar inertām gāzēm	Tieša vai pakāpeniska pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzu maisījumam, kas satur līdz 40 % oglekļa dioksīda kombinācijā ar inertām gāzēm, iedarbībai, izraisot anoksiju. Šo metodi var izmantot šahtās, maisos, tuneļos, konteineros vai iepriekš noblīvētās ēkās. Vienkārša cūku apdullināšana, ja vismaz 30 % oglekļa dioksīda iedarbības ilgums ir mazāks par septiņām minūtēm. Vienkārša mājputnu apdullināšana, ja vismaz 30 % oglekļa dioksīda iedarbības kopīgais ilgums ir mazāks par trim minūtēm.	Cūkas un mājputni. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Oglekļa dioksīda koncentrācija. Iedarbības ilgums. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu/nonāvēšanu vienkāršas apdullināšanas gadījumā. Gāzes kvalitāte. Gāzes temperatūra. Skābekļa koncentrācija.	8. punkts.
4	Inertās gāzes	Pie samaņas esošu dzīvnieku tieša vai pakāpeniska pakļaušana inertu gāzu maisījumam, piemēram, argonam vai slāpeklim, izraisot anoksiju. Šo metodi var izmantot šahtās, maisos, tuneļos, konteineros vai iepriekš noblīvētās ēkās. Cūku kaušanas gadījumā – vienkārša apdullināšana. Vienkārša mājputnu apdullināšana, ja anoksijas iedarbības ilgums ir mazāks par trim minūtēm.	Cūkas un mājputni. Kaušana, piespiedu kaušana un citi gadījumi.	Skābekļa koncentrācija. Iedarbības ilgums. Gāzes kvalitāte. Maksimālais intervāls (sekundēs) starp apdullināšanu un cirtietu/nonāvēšanu vienkāršas apdullināšanas gadījumā. Gāzes temperatūra.	8. punkts.
5	Oglekļa monoksīds (tīrs avots)	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur vairāk nekā 4 % oglekļa monoksīda.	Kažokzvēri, mājputni un sivēni. Citi gadījumi, nevis kaušana.	Gāzes kvalitāte. Oglekļa monoksīda koncentrācija. Iedarbības ilgums. Gāzes temperatūra.	9.1., 9.2. un 9.3. punkts.
6	Oglekļa monoksīds kopā ar citām gāzēm	Pie samaņas esošu dzīvnieku pakļaušana gāzes maisījumam, kas satur vairāk nekā 1 % oglekļa monoksīda kopā ar citām toksiskām gāzēm.	Kažokzvēri, mājputni un sivēni. Citi gadījumi, nevis kaušana.	Oglekļa monoksīda koncentrācija. Iedarbības ilgums. Gāzes temperatūra. Gāzes, ko iegūst no motora, filtrācija.	9. punkts.

4. tabula. Citas metodes

Nr.	Nosaukums	Apraksts	Izmantošanas nosacījumi	Galvenie parametri	Šā pielikuma II nodaļas specifiskās prasības
1	Nāvējoša injekcija	Samaņas un jušanas zudums, kam seko neatgriezeniska nāve, ko izraisa veterināro zāļu injekcija.	Visas sugas. Citi gadījumi, nevis kaušana.	Injekcijas tips. Apstiprinātu medikamentu lietošana.	Nepiemēro.

II NODAĻA

Specifiskas prasības attiecībā uz dažām metodēm

1. Necaururbjoša triecienierīce

Izmantojot šo metodi, uzņēmumam jāpievērš uzmanība tam, lai izvairītos no galvaskausa lūzuma.

Šo metodi izmanto tikai atgremotājiem, kuru dzīvsvars nepārsniedz 10 kg.

2. Macerācija

Šī metode nodrošina tūlītēju dzīvnieku macerāciju un tūlītēju nāvi. Ierīcē ir ātri rotējoši mehāniski darbināmi nāvējoši asmeņi vai paplašināti polistirola izvirkājumi. Ierīces jauda ir pietiekama, lai nodrošinātu visu dzīvnieku acumirkļa nonāvēšanu, pat tad, ja dzīvnieku ir daudz.

3. Kakla skriemeļu dislokācija un spēcīgs sitiens pa galvu

Šīs metodes neizmanto kā parastus paņēmienus, bet vienīgi tad, ja apdullināšanai nav pieejamas citas metodes.

Šīs metodes lopkautuvēs izmanto vienīgi kā rezerves metodi apdullināšanai.

Neviens nedrīkst izmantot manuālu kakla skriemeļu dislokācijas metodi vai spēcīgu sitienu pa galvu, lai nonāvētu vairāk nekā septiņdesmit dzīvnieku dienā.

Manuālu kakla skriemeļu dislokāciju neizmanto dzīvniekiem, kuru dzīvsvars pārsniedz 3 kg.

4. Galvas elektriskā apdullināšana

4.1. Izmantojot galvas elektriskās apdullināšanas metodi, elektrodi aptver dzīvnieka smadzenes un ir pielāgoti to izmēram.

4.2. Galvas elektrisko apdullināšanu veic saskaņā ar noteikto minimālo strāvas stiprumu, kas norādīts 1. tabulā.

1. tabula. Minimālais strāvas stiprums galvas elektriskai apdullināšanai

Dzīvnieku kategorija	Sešus mēnešus veci vai vecāki liellopi	Liellopi, kas jaunāki par sešiem mēnešiem	Aitu un kazu sugas dzīvnieki	Cūku sugas dzīvnieki	Vistas	Titari
Minimālais strāvas stiprums	1,28 A	1,25 A	1,00 A	1,30 A	240 mA	400 mA

5. *Apdullināšana ar elektrības triecienu no galvas līdz rumpim*

5.1. Aitu, kazu un cūku sugu dzīvnieki

Minimālais strāvas stiprums apdullināšanai ar elektrības triecienu no galvas līdz rumpim ir 1 ampērs aitām un kazām un 1,30 ampēri cūkām.

5.2. Lapsas

Elektrodi ir novietoti pie mutes un taisnās zarnas izejas ar strāvas minimālo stiprumu 0,3 ampēri un minimālo spriegumu 110 volti vismaz trīs sekundes.

5.3. Šinšillas

Elektrodi ir novietoti pie auss un astes ar minimālo strāvas stiprumu 0,57 ampēri vismaz 60 sekundes.

6. *Mājputnu apdullināšana ar elektrisko ūdens peldi*

6.1. Dzīvniekiem nedrīkst izmantot važas, ja tie ir pārāk mazi apdullināšanai ūdens peldēs vai ja važas var izraisīt vai palielināt sāpes (piemēram, acīm redzami ievainotiem dzīvniekiem). Šajos gadījumos tie jānonāvē ar citu metodi.

6.2. Važas ir samitrinātas, pirms dzīvus putnus saslēdz važās un pakļauj strāvas iedarbībai. Putnus pakarina aiz abām kājām.

6.3. Dzīvniekiem, kuri minēti 2. tabulā, apdullināšanu ūdens peldē veic, nodrošinot tādu minimālo strāvas stiprumu, kā norādīts minētajā tabulā, un dzīvniekus šai strāvai pakļauj vismaz četras sekundes.

2. tabula. Prasības attiecībā uz elektrību apdullināšanas iekārtām, kas ietver ūdens peldi
(vidējie rādītāji uz vienu dzīvnieku)

Frekvence (Hz)	Vistas	Titari	Pīles un zosis	Paipalas
< 200 Hz	100 mA	250 mA	130 mA	45 mA
No 200 līdz 400 Hz	150 mA	400 mA	Nav atļauts	Nav atļauts
No 400 līdz 1 500 Hz	200 mA	400 mA	Nav atļauts	Nav atļauts

7. *Oglekļa dioksīds augstā koncentrācijā*

Cūku, caunu un šinšillu gadījumā lieto oglekļa dioksīda minimālo koncentrāciju 80 %.

8. *Oglekļa dioksīds, inerti gāzu vai gāzu sajaukumu kombinācijas izmantojums*

Nekādos apstākļos gāzes nedrīkst iekļūt kamerā vai vietā, kurā paredzēta dzīvnieku apdullināšana un nonāvēšana, tādā veidā, ka tiktu radīti apdegumi vai uzbudinājums no nosalšanas vai mitruma trūkuma.

9. *Oglekļa monoksīds (tīrs avots vai samaisīts kopā ar citām gāzēm)*

9.1. Dzīvniekus uzrauga nepārtraukti.

9.2. Dzīvniekus kamerā ielaiž pa vienam, pārliecinoties, ka pirms katra nākamā dzīvnieka ielaišanas iepriekšējais ir bezsamaņā vai miris.

9.3. Dzīvnieki paliek kamerā tik ilgi, līdz tie ir miruši.

9.4. Gāzi, ko rada motors, kas speciāli pielāgots dzīvnieku nonāvēšanas nolūkam, var izmantot ar nosacījumu, ka persona, kas atbildīga par nonāvēšanu, iepriekš pārliecinājusies, ka izmantojamā gāze:

- i) ir pietiekami atdzesēta;
- ii) ir pietiekami izfiltrēta;
- iii) ir brīva no kairinošām sastāvdaļām vai citas gāzes piejaukuma.

Motoru pārbauda katru gadu pirms dzīvnieku kaušanas.

9.5. Dzīvniekus neievieto kamerā, kamēr nav sasniegta noteiktā minimālā oglekļa monoksīda koncentrācija.

II PIELIKUMS

KAUTUVJU PLĀNOJUMS, IZBŪVE UN IEKĀRTAS

(kā minēts 14. pantā)

1. Visas izvietošanas iekārtas

1.1. Ventilācijas sistēmas projektē, izbūvē un uztur tādā kārtībā, lai pastāvīgi nodrošinātu dzīvnieku labturību, ņemot vērā gaidāmos mainīgos laika apstākļus.

1.2. Vietās, kurās nepieciešama mehāniska telpu vēdināšana, nodrošina trauksmes un rezerves iekārtas ventilācijas sistēmu sabojāšanās gadījumiem.

1.3. Izvietošanas iekārtas projektē un izbūvē tā, lai līdz minimumam samazinātu dzīvnieku savainojumu iespējas un pēkšņu trokšņu rašanos.

1.4. Izvietošanas iekārtas projektē un izbūvē tā, lai atvieglinātu dzīvnieku pārbaudi. Nodrošina atbilstīgu fiksētu vai pārnēsājamu apgaismojumu, lai nodrošinātu dzīvnieku pārbaudi jebkurā laikā.

2. Tādu dzīvnieku izvietošanas iekārtas, kas nav piegādāti konteineros

2.1. Aplokus, ejas un skrejceļus projektē un izbūvē tā, lai ļautu:

a) dzīvniekiem brīvi pārvietoties vajadzīgajā virzienā viņiem raksturīgajā uzvedības veidā un bez apjukuma;

b) cūkām un aitām iet vienai otrai blakus, izņemot celiņus, kas ved uz savaldīšanas iekārtu.

2.2. Rampas un tiltiņus aprīko ar sānu aizsarglīdzekļiem, lai nodrošinātu to, ka dzīvnieki nevar nokrist.

2.3. Ūdensapgādes sistēmu aizgaldos projektē, izbūvē un uztur tā, lai dzīvniekiem jebkurā laikā būtu pieejams tīrs dzeramais ūdens un tam varētu piekļūt nesavainojoties un bez kustību ierobežojumiem.

2.4. Ja izmanto uzgaidāmo aizgaldus, to izbūvē ar līdzenu grīdu un stingriem norobežojumiem starp aizgaldus un eju, kas ved uz apdullināšanas vietu, un to projektē tā, lai dzīvnieki nesapītos un lai tos nevarētu samīdīt.

2.5. Grīdas būvē un uztur tā, lai mazinātu dzīvnieku paslīdēšanas, nokrišanas vai kāju savainošanas iespēju.

2.6. Ja kautuvēm ir atklāti aploki bez dabiskas nojumes vai paēnas, nodrošina atbilstīgu aizsardzību pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem. Ja šādas aizsardzības nav, šos aplokus neizmanto nelabvēlīgos laika apstākļos. Ja nav pieejams dabisks ūdens avots, nodrošina dzirdināšanas ierīces.

3. Savaldīšanas iekārtas un ierīces

3.1. Savaldīšanas iekārtas un ierīces projektē, būvē un uztur tā, lai:

a) optimizētu apdullināšanas un nonāvēšanas metožu pielietojumu;

b) novērstu dzīvnieku savainošanās vai kontūzijas iespēju;

c) līdz minimumam samazinātu dzīvnieku savstarpējos cīņus un trokšņošanu savaldīšanas laikā;

d) līdz minimumam samazinātu savaldīšanas laiku.

3.2. Liellopu sugas dzīvniekiem paredzētās savaldīšanas kastes un pneimatiskās triecienpistoles aprīko ar ierīci, kas dzīvnieka galvai neļautu kustēties ne horizontālā, ne vertikālā virzienā.

4. Elektriskās apdullināšanas iekārtas (izņemot iekārtas apdullināšanai ūdens peldē)

4.1. Elektriskās apdullināšanas iekārtas aprīko ar ierīci, kas parāda un reģistrē galvenos elektriskos parametrus par katru apdullināto dzīvnieku. Ierīci novieto tā, lai tā būtu skaidri saskatāma personālam un lai tā sniegtu skaidri redzamu un dzirdamu brīdinājuma signālu, ja iedarbības laiks nesasniedz vajadzīgo ilgumu. Šādus datus glabā vismaz vienu gadu.

4.2. Automātiskā elektriskā apdullināšanas iekārta, kas saistīta ar savaldīšanas iekārtu, nodrošina pastāvīgu strāvas stiprumu.

5. *Ūdens peldes apdullināšanas iekārtas*

5.1. Putnu važošanas konveijera līnijas projektē un novieto tā, lai putnus, kas tajās tiek iekārti, netraucētu nekādi šķēršļi un būtu līdz minimumam samazināti visi citi traucējumi.

5.2. Važošanas konveijera līnijas projektē tā, lai pakārtie putni nepaliktu karājoties tajās pie samaņas ilgāk par minūti. Savukārt pīles, zosis un tītari nedrīkst palikt karājoties tajās pie samaņas ilgāk par divām minūtēm.

5.3. Važošanas līnija ir brīvi pieejama visā konveijera līnijas garumā līdz pat ieejai plaucēšanas tvertnē gadījumam, ja rodas nepieciešamība dzīvniekus no kaušanas līnijas noņemt.

5.4. Metāla važu lielums un forma atbilst nonāvēšanai paredzēto mājputnu kāju lielumam, lai elektriskais kontakts notiktu bez sāpju izraisīšanas.

5.5. Ūdens peldes apdullināšanas iekārta ir aprīkota ar elektriski izolētu ieejas rampu, un to projektē un uztur tā, lai ūdens nepārplūstu pāri tilpnes malām, kad putni tajā tiek ievietoti.

5.6. Ūdens tvertni projektē tā, lai putnu iegremdēšanas līmeni varētu viegli pielāgot.

5.7. Ūdens peldes apdullināšanas iekārtas elektrodi ir visas ūdens tilpnes garumā. Ūdens peldes iekārtu konstruē un uztur tā, lai, važām slidot pāri ūdens tilpnei, tās nepārtraukti saskartos ar iezemēto berzes stieni.

5.8. Sistēma, kas saskaras ar putnu krūšu daļu, ir iebūvēta no važošanas sākuma punkta līdz vietai, kur putnus iegremdē ūdens tvertnē, lai mazinātu putnu satraukumu.

5.9. Nodrošina netraucētu pieeju putnu apdullināšanas iekārtai, lai ļautu atasiņot putnus, kas apdullināti un palikuši ūdens peldē gadījumā, ja līnija sabojājusies vai notikusi aizkavēšanās.

5.10. Ūdens peldes apdullināšanas iekārtas aprīko ar ierīci, kas parāda un reģistrē datus par galvenajiem izmantotajiem elektriskajiem parametriem. Šādus datus glabā vismaz gadu.

6. *Cūkām un mājputniem paredzēta gāzes apdullināšanas iekārta*

6.1. Gāzes apdullināšanas iekārtu, arī konveijera lentas, projektē un izbūvē tā, lai:

a) optimizētu apdullināšanas ar gāzi pielietojumu;

b) novērstu dzīvnieku savainošanās vai kontūzijas iespēju;

c) līdz minimumam samazinātu dzīvnieku savstarpējos cīņus un trokšņošanu savaldīšanas laikā.

6.2. Gāzes apdullināšanas iekārtas aprīko tā, lai tās pastāvīgi mērītu, parādītu un reģistrētu gāzes koncentrāciju un iedarbības laiku un dotu skaidri redzamu un dzirdamu brīdinājuma signālu, ja gāzes koncentrācija ir mazāka, nekā vajadzīgs. Ierīci novieto tā, lai tā būtu skaidri saskatāma personālam. Šādus datus glabā vismaz gadu.

6.3. Gāzes apdullināšanas iekārtu projektē tā, lai pat maksimāli atļautās noslodzes gadījumā dzīvnieki varētu nogulties zemē, neguļoties viens otram virsū.

III PIELIKUMS

KAUTUVJU DARBĪBAS NOTEIKUMI

(kā minēts 15. pantā)

1. *Dzīvnieku atvešana, pārvietošana un apiešanās ar tiem*

1.1. Dzīvnieku labturības inspektors vai persona, kura ir tiešā labturības inspektora pakļautībā, sistemātiski novērtē labturības apstākļus katram dzīvnieku sūtījumam pēc atvešanas, lai noteiktu prioritātes, konkrētāk, nosakot, kuriem dzīvniekiem ir specifiskas labturības vajadzības un kādi pasākumi veicami.

1.2. Dzīvniekus pēc to atvešanas izkrauj, cik ātri vien iespējams, un pēc tam nokauj bez liekas kavēšanās.

Zīdītājus, izņemot trušus un zaķus, kurus pēc atvešanas neved tieši uz kautuves vietu, novieto aplokā.

Dzīvniekus, kuri nav nokauti 12 stundu laikā pēc to atvešanas, pabaro un arī vēlāk piemērotos laikos tiem dod mērenas barības devas. Šādos gadījumos dzīvniekus nodrošina ar atbilstīgu gulvietas segumu vai ekvivalentu materiālu, kas garantē komforta līmeni, kas piemērots katrai sugai un attiecīgajam dzīvnieku skaitam. Šis materiāls garantē urīna un izkārnījumu efektīvu drenāžu vai adekvātu absorbēšanu.

1.3. Konteinerus, kuros dzīvniekus transportē, uztur labā kārtībā, pārvieto uzmanīgi, jo īpaši – ja tiem ir caurumota vai elastīga pamatne, un:

- a) tos nesviež, nenomet vai neapgāž;
- b) kad vien iespējams, konteinerus piekrauj un izkrauj horizontālā stāvoklī un mehāniski.

Kad vien iespējams, dzīvnieki jāizkrauj katrs atsevišķi.

1.4. Ja konteineri tiek novietoti viens uz otra, ievēro šādus profilaktiskus pasākumus:

- a) samazina urīna un izkārnījumu noplūšanas iespēju uz apakšā novietotajiem dzīvniekiem;
- b) nodrošina konteineru stabilitāti;
- c) nodrošina netraucētu ventilāciju.

1.5. Kaušanai paredzētajiem dzīvnieku mazuļiem, kas pārtiek no mātes piena, laktācijas piena lopiem, mātītēm, kas dzemdējušas transportēšanas laikā, vai dzīvniekiem, kuri transportēti konteineros, ir priekšroka salīdzinājumā ar pārējiem dzīvniekiem. Ja to nodrošināt nav iespējams, rada apstākļus, kas atbrīvotu viņus no ciešanām, konkrēti:

- a) slaucot piena lopus intervālos, kas nepārsniedz 12 stundas;
- b) nodrošinot atbilstīgus apstākļus zīdīšanai un jaundzimušo dzīvnieku labturībai gadījumā, ja kāda mātīte ir dzemdējusi;
- c) nodrošinot ūdeni gadījumos, ja dzīvniekus piegādā konteineros.

1.6. Zīdītājus, izņemot trušus un zaķus, kas netiek uzreiz nogādāti uz kaušanas vietu, pēc izkraušanas visu laiku nodrošina ar dzeramo ūdeni no atbilstīgām iekārtām.

1.7. Nodrošina vienmērīgu dzīvnieku piegādi apdullināšanai un nonāvēšanai, lai dzīvnieku kopējiem nevajadzētu trenkt dzīvniekus no uzgaidāmajiem aizgaldiem.

1.8. Aizliegts:

- a) sist vai spert dzīvniekiem;

- b) izdarīt spiedienu uz jebkuru īpaši jutīgu ķermeņa daļu, radot dzīvniekiem sāpes vai ciešanas, no kurām varētu izvairīties;
- c) pacelt vai vilkt dzīvniekus aiz galvas, ausīm, ragiem, kājām, astes vai vilnas vai apieties ar viņiem veidos, kas radītu dzīvniekiem sāpes vai ciešanas.

Tomēr aizliegums pacelt dzīvniekus aiz kājām neattiecas uz mājputniem, trušiem un zaķiem;

- d) izmantot bakstāmos vai citus rīkus ar asiem galiem;
- e) savērpt, satriekt vai salauzt dzīvnieku astes vai satvert dzīvniekus aiz acīm.

1.9. Cik vien iespējams, jāizvairās no tādu instrumentu lietošanas, kas rada elektriskās strāvas triecienus. Jebkurā gadījumā šādus instrumentus drīkst izmantot tikai pieaugušiem liellopiem un cūkām, kas citādi atsakās kustēties, un tikai tajā gadījumā, ja dzīvnieku priekšā ir brīva vieta, uz kuru doties. Strāvas trieciena ilgums nedrīkst būt garāks par vienu sekundi, starp tiem jābūt atbilstīgiem starplaikiem, un tos drīkst pielietot tikai uz gurnu muskuļiem. Ja dzīvnieks nereaģē, strāvas triecienus atkārtot nedrīkst.

1.10. Dzīvniekus nedrīkst piesiet aiz ragiem, atradžiem vai deguna riņķiem, to kājas nedrīkst sasiet kopā. Ja dzīvniekus nepieciešams piesiet, tad jāizmanto virves, valgi vai citi līdzekļi, kuri ir:

- a) pietiekami stipri, lai tos nepārrautu;
- b) tik gari, lai dzīvnieki, ja nepieciešams, var nogulties zemē, ēst un dzert;
- c) tādi, lai izslēgtu jebkuru iespēju nožņaugties vai savainoties un lai nepieciešamības gadījumā dzīvniekus varētu ātri atbrīvot.

1.11. Dzīvniekus, kuri nespēj pāriet, nevelk uz kautuves vietu, bet nonāvē tur, kur tie gul.

2. Papildu noteikumi attiecībā uz aplokā izvietotiem zīdītājiem (izņemot trušus un zaķus)

2.1. Katram dzīvniekam jābūt pietiekami lielai vietai, lai varētu stāvēt, apgulties un, izņemot liellopus, ko tur katru atsevišķi, apgriezies.

2.2. Aplokā dzīvniekus tur drošībā, rūpējoties, lai tie neizbēgtu, un pasargājot tos no plēsoņām.

2.3. Katram aizgaldam pievieno skaidri saskatāmu zīmi, kurā norāda dzīvnieku ierašanās datumu un laiku, kā arī (izņemot lopus, ko tur atsevišķi) maksimālo dzīvnieku skaitu, ko tajā tur.

2.4. Katrā kautuves darba dienā pirms dzīvnieku atvešanas jāsapatavo un tūlītējai izmantošanai jānodrošina to dzīvnieku izolācijas aploki, kam nepieciešama īpaša aprūpe.

2.5. Dzīvnieku labturības inspektors vai atbilstīga kompetenta persona regulāri kontrolē aplokā izvietoto dzīvnieku stāvokli un veselību.

3. Dzīvnieku atasiņošana

3.1. Ja viena un tā pati persona ir atbildīga par dzīvnieku apdullināšanu, važošanu, pacelšanu un atasiņošanu, tad šī persona visas minētās darbības veic secīgi ar vienu dzīvnieku pirms procedūras atkārtošanas ar nākamo dzīvnieku.

3.2. Vienkāršas apdullināšanas gadījumā vai kaušanas atbilstīgi 4. panta 4. punktam gadījumā sistemātiski pārbaud abas miega artērijas vai asinsvadus, no kuriem tās atdalās. Elektrostimulāciju veic tikai tad, kad ir pārbaudīts, ka dzīvnieks zaudējis samaņu. Turpmāku apstrādi un plaucēšanu veic vienīgi tad, kad ir pārbaudīts, ka dzīvnieks zaudējis samaņu.

3.3. Putnus nedrīkst nokaut ar automātiskajiem kakla cirtņiem, ja nav iespējams pārliecināties, ka kakla cirtņi ir sekmīgi pārgriezuši abus asinsvadus. Ja kakla cirtņi izrādījušies neefektīvi, putnu nekavējoties nokauj.

IV PIELIKUMS

KVALIFIKĀCIJAS EKSĀMENA PRASĪBU ATBILSTĪBA VEICAMAJĀM DARBĪBĀM

(kā minēts 21. pantā)

Kaušanas darbības, kas uzskaitītas 7. panta 2. punktā	Kvalifikācijas eksāmena temati
Visas darbības, kas uzskaitītas 7. panta 2. punkta a) līdz g) apakšpunktā:	Dzīvnieku uzvedība, dzīvnieku ciešanas, samaņa un jutīgums, dzīvnieku stress.
a) apiešanās ar dzīvniekiem un to aprūpe pirms to savaldīšanas;	Apiešanās ar dzīvniekiem un to savaldīšanas praktiskie aspekti.
b) dzīvnieku savaldīšana apdullināšanas vai nonāvēšanas nolūkā;	Mehāniskas savaldīšanas gadījumā – ražotāju instrukciju pārzināšana par izmantotās savaldīšanas ierīces veidu.
c) dzīvnieku apdullināšana;	Dzīvnieku savaldīšanas paņēmieni praktiskie aspekti un ražotāju instrukciju pārzināšana par izmantoto apdullināšanas ierīču veidu. Apdullināšanas un/vai nonāvēšanas rezerves paņēmieni. Apdullināšanas un/vai nonāvēšanas iekārtu tehniskās apkopes pamati un tīrīšana.
d) efektīvas apdullināšanas novērtēšana;	Apdullināšanas efektivitātes uzraudzība. Apdullināšanas un/vai nonāvēšanas rezerves paņēmieni.
e) dzīvu dzīvnieku iekāršana važās vai pacelšana;	Apiešanās ar dzīvniekiem un to savaldīšanas praktiskie aspekti. Apdullināšanas efektivitātes uzraudzība.
f) dzīvu dzīvnieku atasiņošana;	Apdullināšanas efektivitātes un dzīvības pazīmju neesamības uzraudzība. Apdullināšanas un/vai nonāvēšanas rezerves paņēmieni. Atasiņošanas nažu piemērota lietošana un apkope.
g) kaušana saskaņā ar 4. panta 4. punktu.	Atasiņošanas nažu piemērota lietošana un apkope. Dzīvības pazīmju neesamības uzraudzība.
Nonāvēšanas darbības, kas uzskaitītas 7. panta 3. punktā	Kvalifikācijas eksāmena temati
Kažokzvēru nonāvēšana	Apiešanās ar dzīvniekiem un to savaldīšanas praktiskie aspekti. Dzīvnieku savaldīšanas paņēmieni praktiskie aspekti un zināšanas par apdullināšanas ierīču ražotāju instrukcijām. Apdullināšanas un/vai nonāvēšanas rezerves paņēmieni. Apdullināšanas efektivitātes uzraudzība un nāves apstiprināšana. Apdullināšanas un/vai nonāvēšanas iekārtu tehniskās apkopes pamati un tīrīšana.